Դ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 984 — ՈՒՐԲԱԹ 17 ԱՊՐԻԼ 1887 — (Ն. Տ.) 29 ԱՊՐԻԼ 1887 — 5 ՇԱԲԱԹ 1304

20 ՓԱՐԱ (ՄԻՆՉ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ԱՌԱՆՑ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԵՏՔ Է ՈՒՂԳԵԼ, ԱՌ ԽՄԲԱԳՐԱՏԻՒՆ ԱՅԼԱԶԱՆ ՕՐԱԳԻՐ Գալաթիա, Նորատունկեան-խան

Direction du journal AREVELK Noradounghian Han, Galata CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ԳԱՂԱՓԱՐԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ (ՄԻՆՉ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳԻՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	գահեկան արժէք	160
» »	Վեցամսեայ	» »	80
» »	Չորսամսեայ	» »	40
Գաւառաց »	եւ սեղական		
Թղթատարով	տարեկան	» »	240
Գաւառաց համար	եւ սեղական		
Թղթատարով	վեցամսեայ	» »	120
Օտար երկիրներ,	տարեկան	ֆրանկ	56
» »	վեցամսեայ	»	28

Դարձ դրկուած ձրագրոյց մանրաւ ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է։ Խմբագրութեան դրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չտրուիր։

Les annonces sont reçues à l'Eastern Agency place Karakeuy Dévirmen Han Constantinople.

Կ. ՊՈԼԻՍ, 17 ԱՊՐԻԼ, 1887

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՐԵԿԻ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

(ԱՊՐԻԼ 22 ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ 26 ԱՊՐԻԼ.)

ՖՐԱՆՔՕ–ԳԵՐՄԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

ՆՈՐ ՍԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՔ

Երեկի Սուրհանդակաւ առնուած Եւրոպական լրագրերն զբաղեցնող մեծ խնդիրն է Պ. Շնէպլէյի ձերբակալումն։ Եւրոպիոյ ամէն կողմը կը զգացուի թէ ծանր տագնապ մը յառաջ եկած է անակնկալ դէպքով մը։ Բարիզի լրագիրը, իրենց վերջին թիւերով (24–25 ապրիլ.) հետեւեալ պաշտօնական տեղեկութիւնը կը հրատարակեն.

«Պ. Ֆլոուէնս երեկ իրիկուն (ապրիլ 23.) երրորդ տեսակցութիւն մ'ունեցաւ գերման գործակալ Պ. Լէյտրնի հետ։ Սա եկաւ ծանուցանել մեր արտաքին գործոց նախարարին թէ նոր հեռագիր մ'ընդունած է Պիզմարք Իշխանէն, որ կը յայտարարէ թէ տակաւին չէ ստացած գերման իշխանութեանց տեղեկագիրը Բանեի դէպքին վրայ։ Թէ տեղեկագրոյն եղրակացութիւնը միայն հաղորդուած է իրեն, որուն համեմատ Պ. Շնէպլէյ գերմանական հողին վրայ ձերբակալուեր է։ Պիզմարք Իշխան կ'ուզէ ըստ կարի շուտ գիտնալ ֆրանսական իշխանութեանց քննութեան ելքը։

«Կրնանք յարել թէ, (կ'ըսէ Թան.,) երկուստեք խնդրոյն քննութեամբ զբաղեալ անձինք բացարձակապէս համոզուած են որ եթէ ֆրանսական հողի բռնաբարում տեղի ունենալն հաստատուի, ինչպէս կ'երեւի ֆրանսական քննութենէն, Պիզմարք Իշխան անմիջապէս արձակել պիտի տայ Պ. Շնէպլէյէ, առանց բնաւ ի հաշիւ առնելու այլ նկատում գերմանական տեսակէտով։

«Երեկ իրիկուն, կառավարական լատուկ սուրհանդակ մը Բարիզէ Պերլին գնաց, ֆրանսական հողի բռնաբարման խնդրոյն վրայ ֆրանսական իշխանութեանց քննութեան տեղեկագիրն հաղորդելու գերման Կառավարութեան։ Տեղեկագիրը կիրակի իրիկուն պիտի յանձնուի ֆրանսական դեսպան Պ. Հէրպէտէի, որ յայսորդ օրը Պիզմարք իշխանին պիտի ներկայացնէ զայն։ Դէթ երկու օր պէտք է գերմանական և ֆրանսական պաշտօնագրաց բաղդատման համար, այնպէս որ խնդրոյն լուծումը չորեքշաբթիէն (նախընթաց օր) առաջ չի կրնար սպասուիլ։»

—Բարիզի լրագիրը կը հաղորդէն նաեւ հետեւեալները.

Նախարարապետ Պ. Կոպլէ երէկ իրիկուն ընդունեց Պ. Շնէպլէյի գրասենեկին մէջ գտնուած թուղթերը, զորս Մէօրթ-է-Մոզելի դաւառապետն երէկ իրիկուն մի առ մի ցուցակագրած էր։ Գտնուած են շատ մը թուղթեր, հաստատող թէ Պ. Շնէպլէյ յաճախակի յարաբերութիւններ ունէր Առ-սիւրՄոզելի գերման գործակալին և Մէձի կայսերական ընդհ. դատախազին հետ, հասարակային գործոց համար։ Գրտնուած են նաեւ ապրիլ սկսող թուով երկու նամակներ, որովք Պ. կաւչ, գերման գործակալն, ի տեսակցութիւն կը հրաւիրէ զՊ. Շնէպլէյէ։»

—Նոր Տարեգիր Ալիէմտարի Զայրոնդ, Պիզմարք Իշխանին թերթը, սա կառավարական զեկուցումը կը հրատարակէ.

«Վաւերական աղբիւրէ կ'իմանանք թէ վկայից ունկնդրութեամբ հաստատուած է որ ոստիկանութեան գործակալ Շնէպլէյի ձերբակալումը տեղի ունեցած էր գերմանական հողի վրայ։ Ինքն ալ չուրանար զայս։ Տեղւոյն վրայ առնուած ծանօթութեանց նայելով, ձերբակալութիւնը պարտէր կատարուիլ ըստ պահանջման ընդհանուր դատախազին և հարցաքննիչ դատաւորին, երբ Շնէպլէյ գերմանական հողին վրայ ոտք կոխէր։ Շնէպլէյ զգեստեց զինք ձերբակալող գերման ոստիկանն, և փոքրձեց փախչիլ դէպ ի սահմանագլուխ։ բայց սահմանագլխին այս կողմը վերստին ձեռք ձգեցին զինք, և ապահով տեղ մը տարին։ Շնէպլէյէ դէմ ամբաստանութիւնն այն է թէ Ալզաս-Լոռէնի մէջ պետական դաւադրութեան գործերու մասնակցած է, որոց ոյժ տուած է իւր պաշտօնական դիրքը չարաչար գործածելով։ Ձերբակալումը դատական իշխանութեան կողմէ հրամայուեցաւ երբ ամբաստանելոյն յանցապարտութեան վճռական ապացոյցներ ձեռք բերուեցան։»

—Նէշիոնալ Զայրոնդ արժանահաւատ աղբիւրէ կ'իմանայ թէ Շնէպլէյի գործը բնաւ հոգ չի պատճառեր Պերլինի պաշտօնական ակմբոց մէջ, Գերմանիոյ և Ֆրանսայի յարաբերութեանց խանգարման մասին։ Համոզում կը տիրէ, ընդհակառակն, թէ այս գործ պիտի ստանայ իւր լուծում երբ իրաւունքը վաւերական կերպիւ հաստատուին։ Բարիզի գերման դեսպան Միւնդէր Կոմն ապրիլ 21ին Պերլին պիտի հասնի, և պիտի մնայ քանի մը օրեր։

—Նանսիի (Ֆրանսա) ընդհ. դատախազին կողմէ ի Բարիզ դատական նախարարութեան ուղղեալ տեղեկագիրը բացարձակապէս կը հաստատէ թէ Պ. Շնէպլէյի ձերբակալումը տեղի ունեցած է ֆրանսական հողի վրայ։ Առասիկ այս ֆրանսացի դատական բարձրագոյն պաշտօնէին պատմութիւնը.

«Իբր 10 օր առաջ, Պ. կաւչ հրաւիրած էր զՊ. Շնէպլէյէ, որուն հետ շարունակ յարաբերութիւններ ունէր, սահմանագլուխը գալու, ի տեսակցութիւն։ Պ. Շնէպլէյ անցեալ շաբթուն անգամ մը կ'երթայ ժամադրավայրը մը, ուր չի գտներ զՊ. կաւչ։ Ժամանակ մ'ի վեր տեղեկութիւն ունենալով թէ վտանգ պիտի դար գլխուն՝ եթէ գերմանական հողին վրայ ոտք կ'ոխէր, Պ. Շնէպլէյ այն օր չի մտներ գերմանական երկիրը։ Պ. կաւչ նամակաւ ներողութիւն կը խնդրէ Պ. Շնէպլէյէ, և երկրորդ հրաւէր մը կ'ընէ ապրիլ 20ի չորեքշաբթի աւուր։ Ֆրանսացի գործակալն անկասկած և անդէն կ'երթայ։ Պ. Շնէպլէյ, սահմանակից ձողին քով հասնելով, մարդ չի գտներ։ Երկու ֆրանսացի գործաւորներ, կոգիէ եղբարք, այդ ինքերուն մէջ կ'աշխատէին, ֆրանսական կողմն, 30–35 մէտր հեռուն։ Պ. Շնէպլէյ վայրկեան մը կը շրջի, յետոյ՝ անչուշտ անուշադրութեամբ՝ սահմանագիծը կ'անցնի, թերեւս տեսնելու համար թէ իւր գերման պաշտօնակից կուգայ, և իբր վեց մէտր կը յառաջանայ գերմանական հողին վրայ։ Այս վայրկենիս, մոխրագոյն բաճկոնով մարդ մը դուրս կ'ելնէ փոսէն որ կը գտնուի գերմանական այգիներուն եզրն, և ողջունելէ յետոյ, կուգայ խօսքի բռնել զՊ. Շնէպլէյէ, և հարցնել թէ կը մտնեայ, կը յարձակի նորա վրայ։ Ֆրանսացի գործակալն ուժգնապէս կը մարտնչի, և դէպ ի ֆրանսական սահմանագլուխն ետ կը քաշուի։ Նոյն վայրկենին գերմանական ուրիշ ոստիկան մը, նմանապէս մոխրագոյն բաճկոն մը հագած, այգիներէն դուրս կը ցատկէ, և կը ջանայ թող չտալ որ Պ. Շնէպլէյ սահմանագլխին ֆրանսական կողմն անցնի։ Բայց Պ. Շնէպլէյէ, շատ զօրեղ մարդ մը լինելով, առաջին անգամ մը ետ կը մղէ իւր երկու հակառակորդներ, և կը յաջողի ֆրանսական հողին վրայ նետուիլ։ Երկրորդն գերման ոստիկանը ֆրանսական հողին վրայ կը հալածէն զինք։ Այդ դեպքանը որք կը դիտէին այս բուռն կռիւ, կը տեսնեն թէ Պ. Շնէպլէյէ մատով կը ցուցնէ ֆրանսական ձողն, յարձակողներուն դիտել տալու համար թէ ո՛չ եւս գերմանական հողին վրայ է։ Պայքարը կը վերսկսի, բայց այս անգամ սահմանագլխէն 5–6 մէտրս ներս, ֆրանսական հողին վրայ։ Գերման ոստիկանը կը յաղթանակին։ ԶՊ. Շնէպլէյէ քաշքշելով կը տանին գերմանական հողին վրայ, ուր ամբաստէն կը կապեն ձեռքերն, և կը տանին, հանկառակ իւր բողոքանաց։ Կռուոյ միջոցին, Պ. Շնէպլէյէ ֆրանսական հողը չանցած, իւր գլխարկ մը մէջ կ'ինայ, սահմանագծէն մէկ մէտր հեռի։ Կռուոյ առաջին մասին մակ վրկայք են երկրորդ գործաւորք որք կ'աշխատէին այգիներուն մէջ, և որք չեկան Պ. Շնէպլէյէի օգնութեան, ինչպէս և բժիշկ մը, որ երբ 2,00 մէտր հեռիէն կ'անցնէր։ Գերմանական երկաթուղւոյն գործաւորք եղելութեան վայրն հասան կռուոյն դէպ ի վերջերը։ Պ. Շնէպլէյէ նոյն պահուն արդէն քաշուած տարուած էր գերմանական հողին վրայ, և ձեռքերը կապուած էին։»

Նանսիի ընդհանուր դատախազն անձամբ կատարած էր քննութիւնը տեղւոյն վրայ հինգշաբթի և ուրբաթ օրերը։ Իւր տեղեկագրոյն կցուած են յիշեալ կօդիէ եղբարց վկայութիւնք։ Ուրեմն, կ'ըսէ Թան, Պ. Շնէպլէյէի ֆրանսական հողի վրայ ձերբակալումն ապացուցուած է ակնառոյ վկայութեամբք և յետ մանրակրկիտ քննութեան։

—Ինչպէս տեղեկութեանց համեմատ, գերման իշխանութիւնք երկար ժամանակէ մ'ի վեր կը կասկածէին թէ Պ. Շնէպլէյէ Ալզաս-Լոռէնի դէպքերուն վրայ ծանօթութիւններ կուտայ ֆրանսական կառավարութեան։ Պ. կաւչ (գերման ոստիկանապետը) քանիցս բուռն վէճեր ունեցած էր իւր ֆրանսացի պաշտօնակցին հետ։ Օր մը, ի ներկայութեան քանի մը անձանց, Պ. կաւչ «Լրտես» անուանեց զՊ. Շնէպլէյէ, որ պատասխանեց, «Ուրացեալ մ'ես դուն»։ (Պ. կաւչի եղբարք ֆրանսացի մեռացած են.) Բանեի բնակիչք համոզուած էին թէ այս թշնամութեան վախճանը բուռն պիտի լինէր։ Վեց շաբաթ յառաջ, Պ. Շնէպլէյէ, որ շատ կրքոտ է, վռնտեց իւր հրամանաց ներքեւ դրուած գործակալներէն մին։ սա ետս գնաց վաճառեց առ Պ. կաւչ ցուցակ մը (ճշմարիտ կամ սուտ, յայտնի չէ) լրտեսներու, որք՝ ընդ անօրինութեամբ Պ. Շնէպլէյէի ֆրանսական կառավարութեան տեղեկութիւններ կուտային Մէձի պահապան զօրաց շարժումներուն վրայ։ Ասոր վրայ, գերման զինուորական իշխանութիւնք ձերբակալման հրամանագիր մը հանեցին ընդդէմ Պ. Շնէպլէյէի, որուն իմաց տուուեցաւ կերպիւ իւիք թէ ինչ փորձանք պիտի բերէր դէպքս եթէ ոտք կոխէր գերմանական հողին վրայ։ Քանի մը օրեր, Պ. Շնէպլէյէ զգուշացաւ սահմանագիծն անցնելէ։ բայց ամէն փոանդ անհետացած կարծելով, և մինչեւ իսկ ենթադրելով թէ սխալ տեղեկութիւն մը տրուած է իրեն, ապրիլ 20ին ընդունեց Պ. կաւչի հաւէրն, որ ծուռղակ մը պատրաստած էր, գերման ոստիկաններուն յանձնելու համար զՊ. Շնէպլէյէ։

—Ժամանակ ոչ լա Մէօրթ հետեւեալը կը պատմէ Պ. Շնէպլէյէի ձերբակալման պարագայից վրայ։ «Երբ Պ. Շնէպլէյէ, սպասելէ ձանձրանալով, դէպ ի սահմանագիծը մերձեցաւ, տեսաւ որ փոսի մը մէջէն մարդ մը (պահուած երկու ոստիկաններէն մին) դուրս երնելով, իրեն կը մօտենար ողջունելով։ Ինքն ալ ողջունելով, մտեցաւ մարդուն, հարցունելով թէ ո՛վ է։ Ի պատասխան, ծպեալ ոստիկանը բռնեց զՊ. Շնէպլէյէ վերանոցէն ու թեւէն, և քաշեց դէպ ի գերմանական հողը։ Պ. Շնէպլէյէ, որ շատ ուժով մարդ է, ազատեց ինքզինք, զգեստեց յարձակողն, և ետ դառնալով, ֆրանսական հողը վերադարձաւ։ Այս վայրկենիս, դուրս ելաւ երկրորդ ծպտեալ ոստիկանն, և երկուքը մէկէն յարձակեցան իւր վրայ։

—Ովքո՞ւ կ'ուզէք ինձմէ։ հարցուց գերմաներէն Պ. Շնէպլէյէ։ «Ես եմ Պ. Շնէպլէյէ, յատուկ գործակալն ի Բանեի, Ա՞ւ է՛ երէրէ դէլ եմ։ Ֆրանսայի մէջ եմ։ Ահա՛ սահմանագիծը։ Տա՞ւ էրնդէ։»

Հակառակ այս բանից, ոստիկանք շարունակեցին կռիւն, և զգեստելով զՊ. Շնէպլէյէ, ընդ քարշ բերին գերմանական հողն, ուր ձեռքերը կապեցին, Որովհետեւ Պ. Շնէպլէյէ կը պոռար «Օգնութիւ՛ն, օգնութիւ՛ն։ ես Շնէպլէյն եմ,» երկաթուղւոյն վրայ բանող գերման գործաւորներ վեր ելան, և ականատես եղան կռուոյն վերջին մասին։ Ոստիկաններէն միոյն հրամանաւ, որ չէր ուզեր Պ. Շնէպլէյէի օձիքը թողուլ, գերման գործաւորներէն մին գնաց ֆրանսական հողին վրայ, և բերաւ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎ

Խառն ժողովն ի նիստ դուռարերցաւ երէկ ընդ նախագահութեամբ Ա.Մեն. Ս. Պատրիարք Հօր և ի ներկայութեան երկուց ժողովոց Ասենապետաց։ ժողովն զրաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով։

Կիւմիւշկիրան Տիգրան էֆէնտի տեղեկանալով որ Ազգային Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը պատրաստուած է իմաստով Վարչութեան մատուցանել Հիւանդանոցի վերաշինութեան ծրագիրն ու յատակագիծն և շինութեան ձեռնարկել, որոշեց այժմէն Բ. Դրան թագրիր մատուցանելով պէտք եղած բարձրագոյն հրամանը խնդրել։

Քաբերդի ազգային գործոց քննչութեան պաշտօնն, որ նախորդ կարգադրութեամբ յանձնուած էր Սեբաստիոյ առաջնորդ Դեր. Պետրոս եպիսկոպոսին, յանձնուեցաւ Պիլէճիկի առաջնորդ Շիշմանեան Դեր. Ղեւոնդ եպիսկոպոսի։

Բաբերդի առաջնորդական տեղապահ Նէվրուզեան Արտ. Յովհաննէս վրդ. հրաժարած լինելով իւր պաշտօնէն, ժողովն որոշեց յանձնարարել նմա որ շարունակէ իւր պաշտօնը ցնոր տնօրինութիւն։

Ամասիոյ գաւառական ժողովոց ընտրութիւնք կատարուած եւ տեղեկագրուած լինելով, ժողովն օրինաւոր դատեց կատարուած ընտրութիւններն և միանգամայն որոշեց առաջնորդական ընտրութեան հրահանգ զրկել։

ժողովը նկատողութեան առաւ Ռուսճուքլեան Դեր. Դէորգ վարդապետի հրաժարականը կեսարիոյ առաջնորդութեան պաշտօնէն և որոշեց բացատրութիւն պահանջել Ն. Դերապատուութենէն իւր հրաժարման պատճառներուն վրայ։

Ալանայ առաժամեայ Խառն ժողովոյ աշխարհական անդամաց մին մահուամբ պակաս լինելով, ժողովը ներկայացեալ երեք ընտրելեաց մին անդամ կարգեց նոյն ժողովոյն։

Ա.Մեն. Ս. Պատրիարք Հայրն Արաբկիրու առաջնորդ Դեր. Եղնիկ Եպիսկոպոսի մէկ գրութենէն տեղեկանալով որ տեղւոյն երեւելի ազգայիններէն Եկաւեան Յովհաննէս էֆէնտի մեռած և ի կենդանութեան իւրում 11,000 ղշ Արաբկիրի եկեղեցեաց ու վարժարանին, 3,000 ղշ Ազգ. Հիւանդանոցին և 1,000 ղշ ալ Երուսաղեմայ կտակած է, օրհնութեան և փրկութեան կոնդակ մը ուղղեց հանգուցելոյն որդւոյն՝ Եկաւեան Սարգիս էֆէնտի, և կտակագիրն, զոր Դեր. առաջնորդն իւր նամակին հետ զրկած էր ի Պատրիարքարան, յանձնեց Ցնտեսական Խորհրդոյն։

Ըստ տրամադրութեան այդ կտակին, 11,000 ղշով կարուածներ պէտք չինուին յիրաքրիք և անտի գոյացած հասոյթները պիտի յատկանան վիճակին եկեղեցւոյն և վարժարանին։

Երեք Ամերիկացիներ, որոց մին մըկրտական միսիոնար է և երկուքը խրմբագիր-թղթակից, Դ. Ն. Շիշմանեան էֆէնտիի առաջնորդութեամբ երէկ Ազգ. Պատրիարքարան գալով տեսակցեցան Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր հետ և այցելեցին Մայր Եկեղեցին ու Հոգեւոյս Ներսէս Պատրիարքի չիրիմն։ Ամերիկացիք յետոյ Ազգ. Հիւանդանոցն ևս այցելելով բոլոր յարկերը շրջեցան եւ անդ տիրող բարեկարգութենէն և մաքրութենէն խիստ գոհ մնալով յայտարարեցին թէ հակառակ չէնքին հնութեան ամերիկեան քաղաքի մը մէջ իսկ սակիս աւելին չէր ակնկալուեր։ Ամբողջ մեկնելէ առաջ երկու ոսկի նուիրեցին։

Խասգիւղի Թաղական Խորհուրդը կը խնդրէ մեզմէ ծանուցանել թէ յառաջիկայ կիրակէ, ապրիլ 19, դիւղին Ս. Մտերմանոց եկեղեցւոյ տօնախմբութիւնը լինելով, Դեր. Խորէն Արքեպիսկոպոս նար-պէշ հանդիսաւոր Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ անդ։

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Բերայի հայ լրգական սեռի արուեստանոցի բացումը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ Մայիս 4 երեւշաբթի օր։

Արդէն երեսուն և վեց աշակերտուհիք արձանագրուած են սոյն արուեստանոցը մտնելու համար։ Եւ որովհետեւ առայժմ ընդունելի աշակերտուհեայ թիւն ութսունը չգլխի անցնի, քառասուն և չորս տեղ բաց կը գտնուի։

Ուստի այն ազգայինք որք կը փափաքին աշակերտուհի արձանագրել տալ արուեստանոցին, կը հրաւիրուին ներկայացնել զանոնք մինչեւ ապրիլ 30, որպէս զի ըստ կանոնագրոյ հարկ եղած քննութիւնք կատարուելով ընդունելութեան պայմաններն որոշուին։

Սոյն քննութիւն և արձանագրութիւն տեղի պիտի ունենան ամսոյս 19 կիրակի օրէն սկսեալ ամեն օր առաւօտեան ժամը 2 էն մինչեւ 6 ի խորհրդարան Բերայի Ս. Երրորդութեան Եկեղեցւոյ։

Ի Դիմաց Խնամակալութեան
Գանձապետ — Ասենապետ
Գ. ԿԻՒՄԻՇԿԻՐՏԱՆ — Օ. Կ. ՆՈՒՐԵԱՆ

Բերա, 16 ապրիլ 1887։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊՈՏՍԻՈՆՆԵՐ

Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տարուեցաւ Թնդանօթարանի ծովագործաց յանձնաժողովոյ անդամ միրլիվա Ֆրօսդ փաշայի։

Զորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Տանիմարքայի թագաւորին որդի Վալտէմար իշխանին թիկնապահ տեղակալ Պ. Բօնի։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Մանիֆէստ վերապահութեամբ զրոյց մը կը լսէ թէ Սոֆիայի կայսերական արտասովոր պատուիրակ Բիզա պէյ կը պատրաստուի մայրաքաղաքս դալ։

—Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին նախագահութեամբ կազմեալ նախարարական մանաժողովն երէկ վերստին գումարուելով ի Բ. Դուռն երկարօրէն խորհրդակցեցաւ քաղաքական ինչ ինչ կարեւոր խնդրոց վրայ։

—Փիլիպէի քաղաքապետ Պ. Տիմիդրոֆ հետեւեալ շրջաբերականն ուղղեր է տեղւոյն բոլոր հիւպատոսաց.

«Տէր Հիւպատոս. —Տեղական իշխանութիւնը վերջերս առիթ ունեցան նշմարելու, թէ հակառակի գործ դրբուած օրինաց, քաղաքիս մէջ ընակող օտար հպատակը ժամանակէ մ'ի վեր կը յանդգնին ապաստարան ընծայել կասկածելի և ոստիկանութեան կողմէ հալածեալ անձանց։ Ուստի կը խնդրեմ ձեզմէ որ հաճիք ձեր հպատակաց ուշադրութիւնն հրաւիրել այն ծանր պատասխանատուութեան վրայ որ կրնայ յառաջ գալ այսպիսի ընթացքէ մը և յանձնարարել անոնց որ միայն չհիւրընկալել կասկածելի անձեր, այլ և ոստիկանութեան մատնել զանոնք. ապա թէ ոչ, ըստ օրինի, իբր անոնց մնդակիցը պիտի նկատուին և ըստ այնմ պիտի վարուինք անոնց հետ։» Տիմիդրոֆ

Փիլիպէ, 10 ապրիլ 1887

Կ'ըսուի թէ օտար ներկայացուցիչք, բացի անգլ. հիւպատոսէն, որոշած են որոշ և մեկին բացատրութիւններ պահանջել Պ. Տիմիդրոֆէ, թէ ինչ ըսել կ'ուզէ «կասկածելի անձինք», «մեղակից» և այլ բառերով։

ԴԵՍՊԱՆԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆ

Ըստ հրաւէրի Վեհ. Սուլթանին, ռուսական դեսպան Պ. Նելիտոֆ այսօր Սէլամլըքի արարողութենէն յետոյ Ն. Վեհափառութեան պիտի ներկայանայ։ Հելլենական դեսպանն ևս այսօր պատիւ պիտի ունենայ Ն. Վեհափառութեան ներկայանալու։ (Երէկ սխալմամբ ծանուցուած էր թէ այդ ունկնդրութիւն առնի օրը չնորհուեր է։)

—Իտալական դեսպան Պառոն Պան երէկ առաջին անդամ ընդունեց օսմ. նախարարաց պաշտօնական այցելութիւնները։ ժամ 9ին, Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն, Արտաքին գործոց Վեսմ. նախարարը, խորհրդական Վեսմ. Տատեան էֆէնտի, միւս նախարարք և Խարիճիյէի բարձրագոյն պաշտօնատարք, ամենքն ալ համազգեստիք, դեսպանատուն գնացին և մեծ պատուով ընդունուեցան իտալական դեսպանին կողմէ։ Ընդունելութիւնք տեւեցին գրեթէ մէկ ժամ։

—Աւստրիական դեսպան Պառոն տը Քալիչէ նախընթաց իրիկուն կոչունք մը տուաւ ի պատիւ իւր իտալական պաշտօնակցին և Տիկին Պանի։ Սեղանին ներկայ էին նաեւ արարողական Միւնիր փաշա, ֆրանսական, սպանիական և պելճիական դեսպանք, Հօպ փաշա ու Տիկինն և այլ բազմաթիւ հրաւիրեալք։

Սեղանէն յետոյ, Վիէննացի քնարահարք՝ Օրիորդք Օդբօլէք նուագահանդէս մը տուին։

—Ֆրանսական դեսպան Մոնդէպէլ-ղօ կոմսն ևս յաջորդ երեկոյին սեղան մը տուաւ Քաֆարէլ դնդապետին, դեսպանատան պահակ շրջենաւուն հրամանատարին, Պ. և Տիկին Ռընէ Պոտուիի և ուրիշ քանի մը ֆրանսացւոց։

ԵՌԻՊՏԱՑԱՆ ԽՆԴԻՐ

Ապրիլ 8/20 Թուականաւ Լոնտոնէն առնուած լրոց նայելով, Բ. Դուռն ամսոյս 4ին Սբբ Տ. Ուղիֆի յանձներ է Եգիպտոսի վերաբերեալ դաշնագրոյ մը ծրագիրն և 9ին, բրիտանական պատուիրակը Բ. Դրան մատուցեր է հակառաջարկ մը որ իւր առաջին յիշատակագրոյն համառօտ մէկ կրկնութիւնը կրնայ համարուիլ։ Հանձնաժողովի մը յանձնելու համար դժուարութիւնը կը կայանայ միշտ սա կէտին վրայ թէ անգլ. զօրքերն ո՞ր թուականին պիտի քաշուին Եգիպտոսէ. այս մասին, Սբբ Տ. Ուղիֆ խուսափական պատասխաններ կուտայ եղեր միշտ։

Իբր հետաքրքրաշարժ ինչ կը յիշուի զրոյց մը, թէ Սբբ Տ. Ուղիֆ իւր կառավարութենէն հրահանգ ստացեր է յայտնել Բ. Դրան թէ Անգլիա պատրաստ է որոշել իւր զօրաց Եգիպտոսէ հեռացման թուականը։

—Սբբ Հ. Տ. Ուղիֆ երէկ Բ. Դուռն երթալով եգիպտական խնդրոյն վրայ բանակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին և Արտաքին գործոց Վեսմ. նախարարին հետ։

ԱՍԻԱԿԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Ա.յն ֆրանսական դրամատունն որ նոր առաջարկ մը ներկայացուցած է կայս. կառավարութեան, Անատոլուի երկաթուղեաց շինութեան մենաշնորհը խնդրելու համար, Հերձ կը կոչուի և կ'ըսուի թէ Փարիզի օսմ. դեսպանատունը գոհացուցիչ տեղեկութիւններ հաղորդեր է առ Բ. Դուռն, յիշեալ դրամատան վրայ։

Փարիզի «Ֆոնդուառ տ'Էքրոնդ» և «Բրէտի Լէնտիւստրիէլ» դրամատունք գործակից են եղեր Հերձի դրամատան, այս կարեւոր ձեռնարկի մէջ։

ՎԱՍՍ. ՓՇՇԵՍ

Լիբանանու կուսակալ Վասս փաշա կայս. կառավարութենէն արտօնութիւն խնդրեր է արձակուրդով Կ. Պոլիս գալու։

Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ կայսերական թիկնապահ անուանեցաւ Մովային Խորհրդոյ նախագահ և նաւահանգստի փոխ-հրամանատար Հասան Սապրի փաշա։

—Թէև Վիէննայէ անգլ. լրագրաց ուղղեալ թղթակցութիւնք կը յայտնեն թէ օսմ. կայս. կառավարութիւնն ևս Գերմանիոյ, Աւստրիոյ և Իտալիոյ դաշնակցութեան մէջ մտած է, սակայն, կ'ըսէ Թրէյէ, այս մասին սայգ տեղեկութիւնը կը պակսին։ Թուրք թերթը կը յարէ թէ կայս. կառավարութիւնն իւր բռնած քաղաքական ընթացքին պահանջմանց համաձայն՝ միշտ հատատ կը մնայ իւր այն ուղղութեան վրայ որով կը բաղձայ բարեկամական յարաբերութեանց մէջ գտնուիլ բոլոր բարեկամ Տէրութեանց հետ։

—Մարոնիներու Արքեպիսկոպոսն, ընկերակցութեամբ Պէրութի երեւելիներէն Ապտուլլահ Նամի էֆէնտիի, երէկ կայս. պալատ գնաց և Վեհ. Սուլթանին կողմէ նուիրեալ պատուանշանին համար իւր շնորհակալութիւնն յայտնեց։ Ն. Դերապատուութիւն երեկոյին շրջենաւ նստելով Պէրութ ուղեւորեցաւ։

—Կայս. կառավարութիւնն որոշած է վարձակալութեան տալ Պոլսոյ փոքոցները կազով լուսաւորելու գործն։ այս մենաշնորհը խնդրելու համար ցարդ բաւական խնդրարկուք ներկայացած են և Եւրոպայէն ալ յատկապէս անձ մը եկած է որ քաղաքապետութեան հետ կը բանակցի։

—Հիճազի նորընտիր կուսակալ Սաֆվէտ փաշա երկ աւստրիական Սերեւ շոգենաւով Ճիտտէ ուղեւորեցաւ։ Նոյն շոգենաւուն մէջ կը գտնուէր նաեւ Սուրիոյ տեղեկատուութեան Մուսթաֆա Նայլի էֆէնտի։

—Ֆրանսական կառավարութիւնը պաշտօնական հրաւէր ուղղած է առ Բ. Դուռն որպէս զի Թուրքիա մասնակցի Փարիզի 1889ի Արուեստահանդիսին ուր կարեւոր մաս մը պիտի յատկացուի օսմանեան արտադրութեանց։

—Հանրային Պարտուց վարչութիւնը տակաւին պատասխանած չէ այն զեկուցման զոր բրած էր Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն ի մասին Ասիական երկաթուղեայ ընկերութեան դրօշմի խնդրոյն առթիւ Պառական Խորհրդոյ տրուած որոշման։ Ինչպէս կը յիշուի, այդ որոշմամբ Պառական Խորհուրդը բեկանելով տէրութեան դատարանաց տրուած անոնպատ վճիռն, կը պահանջէր որ Պարտուց վարչութիւնը եռ դարձուէ 43,300 ոսկւոյ դրամը զոր ըստացած էր իբր տուգանք։ Պարտուց վարչութիւնը քանի մ'օրէն պիտի տայ իւր պատասխան, յայտնելով թէ ինք այդ դրամն ստացած է տէրութեան ամենէն բարձր դատարանաց վճռով, հետեւաբար անոր բեկման տեղի չիկայ այլ ևս։

—Վեսմ. Ա.Հմէտ Մուխթար փաշայի բժիշկ դնդապետ Արիսդիսի պէյ երէկ Եգիպտոսէն մայրաքաղաքս ժամանեց։

—Նախարարաց Խորհրդոյ որոշմամբ մայրաքաղաքիս կալուածական տրոց հասոյթին հարիւրին տասն-հինգը անցեալ մարտ ամսէն սկսելով քաղաքապետութեան պիտի թողուի, նորա եկամտացոյցին մէջ եղած բացը լրացնելու և մայրաքաղաքիս մաքրութեան և բարեշրջութեան գործը կատարելագործելու համար։

—Դատական նախարարութեան որոշմամբ, Վճռաբեկ ատենի քաղաքային ճիւղին անդամ Թահսին էֆէնտիի պաշտօն յանձնուած է Սուրիա երթալով քննել տեղւոյն դատական պաշտօնեից գործառնութիւնները։

—Ռումանիոյ արքունի կալուածոց տնօրէն Պ. Քալենտէրօ Զատական տօնը մայրաքաղաքս անցուցանել յետոյ, երեքշաբթի օրը Պուքրէշ վերադարձաւ։

—Անգլիական դեսպանուհի Տիկին Հուարդ կը խորհի բարեգործական նոր հանդէս մ'ալ կազմակերպել ի նպաստ Առնաւուտ գիւղի հրկիզելոց։ Այդ հանդիսի մէջ վերստին պիտի ներկայացուին մի քանին այն կենդանի պատկերներու (Թաբլօ Վիվան) որք այնքան մեծ հաճութեամբ դիտուեցան ապրիլ 9/21ի երեկոյին մէջ։ Այս հանդիսին պիտի մասնակցին նաեւ այն տասն փոքրիկ խափշիկներն որոց ներկայացումներն այնքան կը զուարթացուցեն բերայի հասարակութիւնը։ Արդէն, Լէտի Հուարդի նախաձեռնութիւնը գրաւական մ'է յաջողութեան այս երրորդ հանդիսին որոյ արդիւնքը պիտի յատկացուի նոր աղեսի մը ստիպողական պիտոյից։

—Երէկ Օռէսալի ճամբով մայրաքաղաքս հասաւ Բեգրպուրկի օսմ. դեսպանատան զինուորական կցորդ տեղակալ-գնդապետ Ալի Բաքի պէյ։

—Գահիրէի և Ալեքսանդրիոյ լրագիրք եգիպտոսի նախագահ նախարարապետ Շերիֆի փաշայի մահուան առթիւ սեւ շրջանակներու մէջ առած են լուրեր տիւնակներն։ Միայն Լէֆէբրը կաչէր, որ անգլիական կարծեաց թարգմանն է, չէ համակերպած իւր պաշտօնակցաց։

Բարձր. Խտիվը Շերիֆի փաշայի մահն իմանալով հրամայած է յատուկ շոգենաւ մը զրկել ի Թրիէստէ, նախորդ նախարարապետին՝ մարմինն Ալեքսանդրիա փոխադրելու համար, սակայն այս հրաման յետոյ յետաձգուած է հանգուցելոյն որդւոյն մէկ հեռագրոյն վրայ որով կը ծանուցանէր թէ մարմինն արդէն ճամբայ հանուած է աւրստրիական շոգենաւով։

—Դարդանելլն կը գրեն առ Նէսթոր.

Երկու օր առաջ Ամէնքէն ասա հասաւ Տր. Շլիէման այցելելու համար Տրոյադայի տեղւոյն վրայ դտնուած գեղեղմանն որ Հէրասորենն եղած լինել կը կարծուի։ Տր. Շլիէմանի կ'ընկերանային երեք անգլ. Հնագէտք։ Քաղաքս հասնելուն պէս, արտօնութիւն խնդրեց յիշեալ գերեզմանն այցելելու, սակայն այդ արտօնութիւն բացարձակապէս մերժուեցաւ նմա Կ. Պոլսէն առնուած հեռագրական հրամանի մը վրայ, եւ Պ. Շլիէման Ամէնք վերադարձաւ. իսկ իրեն ընկերացող երեք անգլիացիք Դարդանէլ մնացին պատրաստ մ'ընելու համար մինչեւ Պ. Քալվէրտի ագարակն որ շատ քիչ հեռաւորութիւն ունի այն վայրէն ուր գտնուած է գերեզմանը։ Տեղական իշխանութիւնք ոստիկաններ զրկած են զայն պահպանելու համար։

—Հանրային պարտուց վարչութիւնն ամբողջովին արքունի Փոստերատոցին յանձնած է 300,000 ոսկւոյ մէջիտիէն որ 5, 2 և 1 զրուշնոց արժէքի գրամի պիտի վերածուէր։ Այդ մանր դրամներու պատրաստութիւնը մեծ մասամբ աւարտած է, և 300.000 ոսկւոյ դրամէն 12 000 ոսկւոյ մէջիտ միայն կը մնայ Հանրային Պարտուց վարչութեան վերադարձուելիք։

—Թէրիվ-Պաշի նկարահանդէսը ժամադրավայր կը լինի միշտ ամեն ազգէ խուռն բազմութեան մը, մանաւանդ բարձր դասուն։ ամեն իրիկուն մինչեւ ժամ 7 ½, (Ը. Ե) մեծ ոգեւորութիւն կը տիրէ Թարգ-տեսան Թատրոնին մէջ որ կը լցուի հանդիսատեսներով և դնողներով։ Դիտեցինք միայն թէ մեծ վարպետներու ընտիր նկարներու մեծագոյն մասը վաճառուած չեն տակաւին։ կը յուսանք թէ հայ մեծատունք և արուեստասէրք պիտի փութան օգուտ քաղել այս գեղեցիկ առիթէն զոր կ'ընծայէ իրենց Պ. Քլանդերկիր։ Նկարահանդէսի կազմակերպիչն այլ ջանքեր կը գնահատուին յանձնուստ, հեռագրաց արտօնութիւն խնդրած է այդ նկարներու օրինաւոր ժառանգորդներէն՝ ցուցակաց վրայ նշանակեալ գներէն 100ին 30 վերչով մը վաճառել զայնս յետ այսորիկ, գոհացում տալը հաւատարմութեան հաճուստ քաղաքներուն իսկ։ Նկարահանդէսը մինչեւ 3 կամ 4 (Ն. Տ.) բաց պիտի մնայ գիշերայդարաց։ Երէկ և առջի օրը նկարահանդէսն այցելող անձանց մէջ նշմարեցինք դարձեալ Մաշար փաշան, Զիա փաշան, դեսպանական պաշտօնեայներ. Սագրդ Յովհաննէս էֆէնտին, Պ. Պ. Թուզլին, Քորրի և բազմաթիւ հայ և օտարազգի Տիկնայք։

—Ագրիանուպոլսոյ Ֆրանսական նորընտիր դեր. հիւպատոս Պ. Տէկրան իւր պաշտօնատեղին հասեր է երկու օր առաջ։

—Տր. Վիւրքովիշի դուսորը Տիկին Վինարոֆի որ երկու շաբաթէ ի վեր մայրաքաղաքս էր դտնուէր, Սոֆիա ուղեւորեցաւ իւր ամուսնոյն հետ։

—Կէմալ յիլէ կը գրեն առ Լ. Հէրալտ թէ տեղւոյն թաղապետութիւնը ոգրպի կացութեան մէջ կը դտնուի. քաղաքին բընակիչք երկու կուսակցութեան բաժնուեր են և հակառակ յունաց մեծամասնութեան, թաղապետութեան նախագահի պաշտօնն իրական մը յանձնուեր է։ Պրուսայի կուսակալը նպաստեր է եղեր այս արդեան և մինչեւ իսկ պնդեր է այդ անուանման համար։

—Ծանուցուեցաւ թէ Նիկոմիդիոյ Սուլթան-Տէրէսի կոչուած ճամբուն վրայ ատազակք քանի մը ուղեւորաց վրայ յարձակելով, կողոպտած էին զանոնք։ Արդ, Նիկոմիդիայէն լուր կուգայ թէ տեղւոյն ոստիկանութիւնն հալածելով չարագործները, գիւղի մը մէջ պաշարեր է զանոնք որք հրացանի հարուածներով պատասխաներ են։ ասոր վրայ կռիւ մը տեղի ունեցեր է յորում Օսման անուն ատազակ մը սպանուեր է. իսկ միւսները բռնուեր են։

—Այա-Սոֆիա անուն հելլենական առագաստանաւ մը որ ցորեն բեռցած Քէրչին կուգար, երկուշաբթի օրը Շիլէի մօտ ընկղմեր է, Ցանարաքիի և Քարապուրունի մէջտեղ։

—Գերմանական դեսպանուհւոյն քոյրը Տիկին Բէկէլբարն երէկ Բեգրպուրկի ուղեւորեցաւ, Օտեսայի ճամբով։

—Բելգոնիոյ (Մանագրը) նորընտիր մետրապոլիտ Տ. Նէոֆիտ երէկ իւր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ Սելանիկի ճամբով։

—Մուխթար փաշայի ընտանիքն որ կը բաղկանայ Ն. Վեսմութեան կնոջմէն, դուստրէն (Տիկին Շէվքի պէյ) չորս ազգականներէ և բազմաթիւ հետեւորդներէ, ապրիլ 7ին Գահիրէէն Ալեքսանդրիա գնացեր է որպէս զի անցուցնէ տարան եղանակը։ Քաղաքին կառավարիչն անմիջապէս այցելութիւն տուեր է անոնց թիւ 3 պալատն ուր կը բնակին և Մուխթար փաշայի փեսայն, Շէվքի պէյ յաջորդ օրը փոխադարձ այցելութեան գնացեր է նոնա։

—Գահիրէի պարսկական հիւպատոս Միրզա Մէհմէտ Խան որ մայրաքաղաքս կը դտնուի և հիւր է պարսից դեսպանատունը, քիչ օրէն Բարլաքարի ջերմուկները պիտի երթայ վատառողջութիւնը դարմանելու համար։

—Սապոլիոյ ուղղեալ նամակ մը կ'առաջարկէ թրա՝ պէյի ընկերութեան՝ պահնորդ մը դնել Դալմաթիայ Մարթրզ փողոցի բերանն ուստից այլ ևս այլ կառքեր կ'անցնին. Դալմաթիա-Շիշլիի գիծը շինուելէն ի վեր։ Նամակագիրն այս առաջարկութիւնը կ'ընէ ամեն կերպ վտանգներու առաջքն առնելու համար, և կը յարէ թէ այս տեսակ վտանգ մը անցեալ կիրակի օր տեղի պիտի ունենար եթէ կառապանը մոռց արթնութեամբ չը ջարժէր։

ԹԱԳՈՒՀԻՈՅՆ ՄԱՆԵԱԿԸ. — Ալեքսանդր Տիւմայի սոյն հետաքրքրաշարժ վէպը (Թարգմ. Բ. Մ. Պօղոսեան) զոր կը հրատարակէ Ց. Քրիստափորեան էֆէնտի, կանոնաւորապէս ի լոյս կը ծածանուի, յայժ համեստ պայմաններով։ Ա. ՀԱՅՈՐՆ հրատարակուեցաւ այդէն և կը վաճառի ի գին 12 զրուշի։ իսկ բաժանորդաց համար 10 զրուշի։ Միւս երեք հատորներն ալ կը հրատարակուին հետզհետէ։ Ամփոփ գործը պիտի բաղկանայ 4 հատորէ։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՄԻՀՐԱՆ ԱԲԻԿԵԱՆ ԷՖԷՆԴԻ

ԹՈՒՐՔԵՐԷՆ ՆԱՄԱԿԱՆԻ

Սոյն գիրք՝ որ հեղինակին գործերէն Թրքատառ Կիւլստէթէն հայերէն արտասանութիւնն է, կը պարունակէ ռէվիւներ, էլեմենտներներ, մոնոմանիներ, ֆէնտրդրներ, ուղղագրներ և այլ խիստ պիտանի գրուածներ. գին 5 ½ զրուշ։

ԼԷԴԱԻՖԻ ԱՍՄԱՐ

ՄԱՍ Ս. ԵՒ Բ.

Կը պարունակէ պատմական, նկարագրական հատուածներ, փոքրիկ ոտանաւորներ, առակներ, այլ եւ այլ նամակներ, գին 60 փարա։

ԻՐՄԻՐԻ ԷԼԻՖՊԱՅԻ ՕՍՄԱՆԻ

Տէդ Գ.

Խիստ գիւրասոյց Քերական մ'է, որոյ կէսը տպագիր, իսկ միւս կէսը նորա ձեռագիրն է։ գին 1 դահեկան։

Մանր. Հեղինակին բոլոր գրքերուն դեղչը հարիւրին 20 է։ 2—4

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱՀԱՆՆ ՀԱՎԱՍ

Մոսկուա, 28 ապրիլ

Մոսքովսկիյ Վէդոմոսթի կ'ըսէ թէ «Ռուսիա չկրնար իւր սահմանն ընդարձակել Պալքանաց կողմէ։ Թերակղզւոյն մէջ իւր ազդեցութիւնն յառաջ կուգայ կրօնքի նպաստութենէն։ Ռուսիա չկրնար այդ ազդեցութիւնն ուրիշի մը թողուլ առանց խախտելու իւր իսկ հիմունքը։»

Լոնտոն, 28 ապրիլ.

Սպանիոյ կ'ընդունի թէ Բաների միջադէպը նպաստաւոր լուծում պիտի ունենայ շնորհիւ մանաւանդ Ֆրանսայի զգուշաւոր և համբերատար ընթացքին։

Անգլիոյ պանքան վերստին իջեցուց իւր տոկոսի տակագինն և 2 % որոշեց։

Մոսքուա, 28 ապրիլ

Բաների դէպքն ուշի ուշով կը դիտուի ասա. զի կը նկատուի թէ Պիզմարք Իշխան փափաքող է պատեհ առիթէ մը օգտիլ արդի կացութենէն չակ մը հանելու համար Գերմանիոյ։

ԱՆԳԼԻԱՅԻ ՊԱՆՔԻ

Լոնտոն, 28 Ապրիլ

Անգլիոյ Պանքային ընդհանրական հաշուեկշիռը՝ նախորդ շաբաթուան հաշուեկշռոյն հետ բաղդատմամբ՝ հետեւեալ տարբերութիւնները ցոյց կուտայ։

Պարտատոմսերու մնացորդը—	
յաւելում—անգլ. ոսկի	144,000
Փոխանակագիրք և այլ թղթեր—յաւելում—անգլ. ոսկի	303,000
Պանքնոթք ի պահեստի—	
նուազում—անգլ. ոսկի	187,000
Պահեստի դրամոյ հարիւրամասութիւնն յանձնաժողովի հետ 50 7/8 %	

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 17 ապրիլ

Օսմանեան Թօնսօլիտէ

		Դահեկան
Երէկ երեկոյ գոց. (Մեսց. Սերի		15 5
Պօրսային գոցուելէն վերջը	»	15 5
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտեան բացուելուս	»	15 6
Բարձրագոյն գին	»	15 6
Նուազագոյն »	»	15 6
Կէս օրին	»	15 6

ԻՍԹԻԴԱՍԶԸ ՏԱՖԻԼԻ

Երէկ երեկոյ	39 10
Այս առաւօտ	39 10
Կէս օր	39 10

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹԴԹՈՅ

Փոխառութիւն 1858)	Սերի		23 20
» 1862)			
» 1860)			
» 1863) B	»		13 36
» 1872)			
» 1865)			
» 1869) C.	»	O.	15 6
» 1873)			

ԻՍԼԱՔԻԵԼ ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ

Երէկ երիկուն գոցուելուս	83 30
Այս առաւօտ բացուելուս	84 10
Կէս օրին	84 10

ԲԱԺԵՆԵՏՈՒԹԻՒՆ

Սօսիէթէ գէնէրալ	Անգլ. £.	4 2
Քրեդիմ գէնէրալ	Օսմ. »	6 26
Պանք տը Գէնես	» »	5 12
Սօս. Շանտ է Ֆայէր	» »	3 30
Թրամուէյ	» »	297 ½
Ռուսէլի Երկաթուղի	Ֆր.	32 75
Օպլիկասիօն տը Բրեսիլիէ	»	—
Լամտեմեռուղի Լաբրիսմի	»	76

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՅ

Օսմանեան ոսկի	ՊՀԼ.	100
20 Ֆրանք դրամ	»	87 38
Անգլիական ոսկի	»	110 38
Բօլ Խրէրիալ	»	90 30
Ֆրիմից	»	51 20
Ռուպլի Թղթադրամ	»	10 16
» արծաթ	»	75
Ֆիորին	»	— —
Մէճ. արծ. (տարբ.)	»	107 38
Վ.ենոյ	»	102 20
Հիմնոյ	»	102 20
Մէկիպիւք	»	98 10
Թասիիկ	»	18 10

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 28 Ապրիլ, ժամ 3 վայր. 14 երկ.

Անգլ. քոնսոլիտ			102 ⅞
Օսմ. »	Սերի Դ.	բացուելուս	13 ¼
» »	»	գոցուելուս	13 9/16
» »	»	Ա.	22
» »	»	Բ.	13 ⅞
» »	»	Գ.	13 ¼
Օթոման 1871			73 ½
Փոխառութիւն 1877			85 ½
Պանք Օթոման			10 ⅜
Ռուսական փոխառ. 1873			95 ⅝
Եգիպտական միայնալ (իմիթիէ)			76 ¼
» առանձն. (բրիվիլէժիէ)			96 ¼
Տայրա Սանիէ			71 ¾
Տօմանիալ (փոխառ. Լաչիրտ)			96 ¾
Հիւսիսարական պարտատոմսերի 4 %			— —
Փոխանակութիւն Բարլինի վրայ			— —

Վիէննա, 28 Ապրիլ, ժամ 4 երկ.

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	127 20
Օսմանեան երկաթուղի	15 60

Բարլին, 28 Ապրիլ, ժամ 3 վայր. 45 երկ.

Ցրտանական Պանքի 4 ½ %	103 57 ½
» » 3 %	80 30
Օսմանեան քոնսոլիտ Սերի Դ. բացուելուս	13 70
» » » գոցուելուս	13 60
» » » Բ.	13 75
» » » Գ.	13 60
Օսմանեան երկաթուղի	31 75
» Լեվանի բաժնեկցուղիք	— —
Պանք Օթոման	510
Գրէտի Լիոնէ	542 50
» Ֆոնսիէ	1860
Բասենսոն Լիոնի	1265
Սուէզի Ջրանցք	2020
Ռուսական 5 % 1877 ի	100
Իտալական Լանթի	97 85
Եգիպտական միայնալ	384 37 ½
Սպանիական (արտաքին)	64 ¼
Բրիտիշէ թիւրք	342 50
5 % Հելլենական	327
Զէք Լոնտրայի վրայ	25 25

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարլին, 28 Ապրիլ, ժ. 10 վ 30 երկ.

Ցրտանական Պանքի 4 ½ %	— —
Օսմանեան քոնսոլիտ	13 67 ½
Եգիպտական	383 75

Ե

հատ սիկառի թուղթ. Տիկին Ովսաննա Համամեան՝ 1 քրօջէ բէշխուն. Տիկին Գ. Զերաղ՝ 15 վարտիկ, 10 չալիկ. Պոլսոյ Ա. Ֆէչեան՝ 16 հատ զանազան տեսակ ծառեր։

Ի Դիմաց Հոգաբ. Ազգ. Հիւանդ.
Ատենադպիր Ատենապետ
Ց. ՖԷՆԷՐՃԵԱՆ ՄԻՐ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

Պաքուի հայ ժողովուրդն ի վաղուց մըտադիր էր յիշատակարան մը կառուցանել ի յիշատակ հանգուցեալ Ալեքսանդր Բ. Կայսեր։ Պաքուէն ապրիլ 7 թուով Բեռլսպուրկի լրագրաց ուղղուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ հայ ժողովուրդն այժմ իրականացուցած է իւր մտադրութիւնն. «Այսօր, կ'ըսէ հեռագիրն, ի ներկայութեան կառավարական բոլոր պաշտօնատարաց և բազմաթիւ հասարակութեան հանդիսաւոր կերպիւ դրուեցաւ հիւանդանոցի հիմնարկութեան առաջին քար։ Սոյն հիւանդանոցը կը կառուցանէ տեղւոյս հայ ժողովուրդն ի յիշատակ առ Աստուած հանգուցեալ Ալեքսանդր Բ. կայսեր»։

—Վերջին ամիսներն ռուսական և մասնաւորապէս Կուկասոյ մի քանի ռուս լրագիրներ կը ծանուցանէին թէ միլիոնատէր Ռոշիլտ նաբեի հորեր, հողեր և վիմագրութեան քարահանքեր գնած է և պիտի դնէ։ Այժմ Կոլոդոնէ աբպրէնիէ լրագիրն Ռոշիլտի տան կողմէ բացարձակապէս կը հերքէ այդ լուրերն և կը յայտնէ թէ Ռոշիլտեան տունն բնաւ այդպիսի գնումներ կատարած չէ. սակայն Կուկասոյ հետ ունեցած է բազմաթիւ թղթակցութիւններ, այդ տեսակ գնումներու վերաբերեալ, այլ անյաջող մնացած են։

—Ի Ռուսիա, Կրասնոեարսկի նահանգատան մէջ 60,000 առուբլի գողութիւն եղեւան եղած է։ Այդ մեծ գումարն Թոմսկէն կը զրկուէր ի Կրասնոեարսկ առանձին պաշտօնակի և կարած լաթի մէջ։ Ի Կրասնոեարսկ երբ նամակները և դրամները կը դրուին, կ'տեսնուի որ 60,000 ռուբլին պայուսակի մէջ չէ։ Գողութիւնը կարի ճարպկութեամբ կատարուա՝ է։ Գողերն անծանօթ կը մնան։

—Քազան քաղաքի մօտ Վոլգա գետը բարձրացած է չափազանց եւ հեղեղած՝ 60 վերստ տարածութեամբ։

—Բեռլսպուրկի մէջ ամենուրեք կը զարմանան Ապտ Իւլ Բահման խանի հարուստ ուղղութեան վրայ. այդ զարմանքն աւելի այն պատճառաւ է որ Ապտ Իւլ Բահման խան աւելի քան 12 տարի տարած է ի Ռուսիա ընդ հովանաւորութեամբ Ռուս կառավարութեան, Շեր Ալի խանի խանութեան ժամանակ։ Ի նկատառնելով այս Ռուս լրագիրները կը հարցնեն զարմանքով «Ի՞նչպէս է ա՞րդ, որ Ռուսիա այդքան երկար ժամանակի մէջ չկարցացաւ սրբաշահիլ զնա, որ այժմ բաղձած Աֆղանական գահի վրայ պատերազմ կը պատրաստէ նորա (Ռուսիոյ) համար Քուշքայի մօտ. ի նպատա Անգլիոյ։ Հօմա Սոլոբէի վիճակի կէսերը կ'ուզէ որ մնան Անգլիոյ. մինչդեռ ինչպէս յայտնի է այդ կէսերն Հնդկաստանի նախագուռն կը բռնան համարուիլ Անգլիոյ համար։ Ապտ Իւլ Բահման խան այս և այսպիսի գործերով բացորոշապէս կ'ցնդէ Անգլիոյ և բարոյական ու նիւթական ահագին կորուստ կը պատճառէ մեզ, եւ այն երկրին որի համար Ռուսիա մեծամեծ ծախքեր ըրած է եւ արիւն թափած։»

—Ռուսիոյ Կոլոնիա Դորբոյէ աւանի մէջ մի քանի օր առաջ մի կին ծնաւ զաւակ մը։ Երկաթ ժամ յետոյ, սասիկ ցաւ մը զգայ։ Դեռագործ կանչուելով, սա հաստատուց թէ կինն մէկ կամ երկու զաւակ եւս պիտի ծնի, եւ մի եւ նոյն ժամանակ ուշադրացաւ փոքր ինչ մեղմել հիւանդի վիճակը։ Քանի մը ժամ յետոյ ի մեծ սարսափ նորա, տեսաւ որ կինը ծնաւ երեկոյենի եւ չորքոտանի գազան մը առանց կոնքերու։ Ամբողջ մեռ ը կը ներկայէր գլուխ մ՝ որ երկու կողմերէն եւս կը վերջանայ գլուխներով։ Խեղճ կինը տեսնելով իւր ծնած այս սոսկատեսիլ գազանն ուշաթափեցաւ կատարելապէս, և անտարակոյս պիտի մեռնէր եթէ դեռագործը մեծ խնամ չտանէր։

—Վարշաւիոյ շուկայի մէջ սկսուած է վաճառուիլ վերջերս արհեստական մեղր, կոպէք ալաֆ նման բնական մեղրին և միայն երկարատեւ եւ զգուշաւոր տարբերաղրութեամբ յետոյ կարելի կը լինի նորա կեղծ լինելն հայտնել։ Այս արհեստական մեղրն որ կ'անուանի Պեսոչալնոյ Ռեդ., կազմուած է վաթաթէայի սիրոպ, շաքարէ, մեղրածուծէ։ Այսօրինակ մեղրաշինութեամբ կ'զբաղին երկու Գերմանացիք, որ այդ մասին առանձին գործարան մ'եւս հաստատած են Վարշաւիոյ մէջ։

—Ցայսմիկ է թէ անցեալներն Արշիպեղագոսի մէջ ընկղմեցաւ ռուսական Ցարէյա մեծ շոգենաւն։ Այժմ Սմոլերդամեան դրամատուն մը, որ մեծաւոր ապառեց Լիսպոնի մօտ ընկղմած շոգենաւ մը, առաջարկած է Ռուսիոյ շոգենաւային ընկերութեան թէ յանձնառու կը լինի ազատել Ց-էյա շոգենաւն, ի փոխարէն պահանջելով 100,000 ռուբլի։

—Նաւադեցութիւնը բացուելուն պէս, Բեռլերսպուրկի և Օռէսայի միջեւ կանոնաւորապէս պիտի սկսի բանել Եկատերինա Բ. Ռուսական մեծագոյն շոգենաւն։ Այդ շոգենաւը պիտի հանդիպի Պարիկ եւ Սեւ Ծովերու բոլոր նաւահանգիստներն։ Եկատերինա Բ. կատարեալ յաջողութիւն պիտի գտնէ, որովհետեւ ըստ վիճակագրութեան Ռուս լրագրաց նա իրեն մրցակից չը պիտի ունենայ։

—Ռուսական լրագիրներն գործեալ կը հաստատեն այն լուրն թէ Ռուս կառավարութիւնն Եւրոպական տէրութեանց ուղղեալ ծանուցագրով բողոքած է Վառնայի մէջ չենուած ամրութեանց և զայնս Բրուրի թնդանօթներով սպառազինելուն դէմ։

—1886 ին Մոսկուայի մէջ մեռած են 16,208 այր և 12,453 կին, հետագումար 28,645 հոգի։ Բաց ասի մեռած վիճակի մէջ ծնուած տղայոց թիւն եղած է 1,091։ Ըստ վիճակագրութեան բժշկաց մարդիկ մեռածն հետեւեալ հիւանդութիւններէ. 3,204 հոգի՝ ստամոքսի եւ աղեաց բորբոքումէ, 4,903 հոգի՝ թոքախտէ, 3,391 կեղծմաշկութենէ, խոյէ եւ թիֆիէ։ Անտեղի մահ եւս տեղի ունեցած է 293։ Մոսկուայի բնակիչներու թիւն այժմ կը հասնի 734,163ի, որով ամեն մէկ հազար բնակչի վրայ կ'ընկնի 37 մեռեալ։ Մոսկուայի մէջ մեռեալներու այսպիսի մեծ թանակն անկէ յառաջ կուգայ, որ այնտեղ կը մեռնին բազմաթիւ մանուկներ մինչեւ հինգ տարեկան հասակն։ Անցեալ տարի մէկէն մինչեւ հինգ տարեկան մեռնող մանկանց թիւը կը հասնայր բոլոր մեռնողներու գումարի կէսին, այն է 13,833։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

Կեանք Սիպերիոյ աքսորելոց. —Օգտակար սխալում մը. —Ծմսապահներու թագաւորն կամ թագուհին։

Բրօֆէսոր Մ. Պաղրաք, բնիկ հունգարացի, հրապարակախօսութիւններ ընելով կը շրջի այժմ Միացեալ Նահանգաց ամէն կողմերն, իրեն նիւթ ունենալով «Եօթն տարի Սիպերիոյ մէջ»։ Անցեալներն ատենախօսած է մեծ բազմութեան մը առջեւ. իւր ատենախօսութիւնէն քաղուածներ անչուշտ հետաքրքրութեամբ կը կարդացուին։

Հունգարացի հայրենասէրը պատմած է իւր կենաց վերջի տարիներուն շահագրգիռ պատմութիւնն։ Այս անձ աքսորուած է իւր բնիկ երկրէն քաղաքական յանցանքի համար հունգարական յեղափոխութենէ վերջ (1848), 1858էն մինչեւ 60 ատենախօսը Կաուպարտի հրամանատարութեան տակ կռուած է Իտալիոյ ազատութեան համար։ 1862ին Նաբոլէոն Գ-ի քաղաքականութիւնն հունգարացիներն ու բոլոնացիները քշեց ի Ռուսիա որոց հետ գնաց նաեւ ատենաբանն, ուր սկսան արիւնալից յեղափոխութեան խորհուրդք։ Այս միջոցներուն հունգարացի հայրենասէրը կը ձերբակալուի և իբր յեղափոխական մարդ դատուելով քսան տարուոյ աքսորի կը դատապարտուի ի Սիպիր, եաքուցքի հանքաց մէջ գործելու համար։ Մ. Պաղրաք 1871ին կը յաջողի ազատիլ եօթն տարի աքսորի մէջ ապրելէ յետոյ, որոյ համառօտ նկարագիրը կ'ամփոփենք ի ըստորեւ։

Երկու հարիւր վաթսուն ընկերներու հետ ատենախօսը կը զրկուի ի Նիժնի Նովկորոտ ուսկից նաւ կը մտնեն Վոլգայ գետին վրայ։ Խեղճ աքսորականք բաւական ատեն նաւարկելով կը հասնին ի Փէրնօ։ Դատապարտելոց օրական ապրուստը կը բաղկանայ եղեր մէկ փունտ (1/3 օքա) հացէ, խոտեղէն կերակուրէ և քիչ մը թէյէ, զորս կ'ուտեն եղեր աքսորականք չի մեռնելու համար։ Փէրնօ եղնելէ վերջ գիժբաղդ ճանապարհորդք կ'սկսին քալելով ճանապարհ առնուլ։ Տան և ութ երկար ամիսներ ճամբորդելէ յետոյ կը հասնին իրենց յատկացեալ տեղը, Միացեալ Նահանգաց ընդարձակութիւնն ունեցող երկրէ մը անցնելէ վերջ։ Այս դժնդակ ճամբորդութեան տխուր նկարագիրն անկարելի է մէջ բերել։ Դատապարտեալը յիսուն մասի կը բաժնուին և օրական կ'ստանան միայն երեք սենթ (30 փարա) ուտեստի համար, զոր կը գնեն եղեր ամէն երեկոյ իջեւանի յատկացեալ կայարաններէն։ Աքսորականք կը վճարեն եղեր սոն գրամի մէկ սենթը հացի, երկրորդը գետնախնձորի, իսկ վերջինը կը տրուի թէյ գնելու համար։ Երբ մէկն հիւանդանայ կը ձգեն եղեր մօտակայ կայարանն ուր, առանց բժշկի օգնութեան, կամ կ'առողջանայ եղեր կամ կը մեռնի։

Մեր աքսորականը Սիպիր հասած օրէն իր մէկ բարեկամին կը հանդիպի. ով կենայ երեւակայել Հունգարացւոյն ուրախութիւնը։ Բայց քիչ ատենէ վերջ խեղճ մարդիկը կը զրկուին Եաքուցք՝ ուր են ոսկւոյ, արծաթի և այլ հանքերն՝ որոց խորութիւնն է 150է մինչեւ 250 ոտք։ Դատապարտեալք կը սկսին աշխատիլ սոյն հանքաց մէջ օրն ուրթ ժամ, առանց սուրբ օրերը յարգելու. սակայն քանի մը շաբաթն անգամ մը մի քանի ժամ կը նուիրուի եղեր աքսորականաց որ իրենց ազատութիւնը լուալու երթան։ Հանքաց խորութեան մէջ մթութեան ի՛նչ ատելաճան լինելն յայտնի է արդէն. աքսորականք ճրագով կը գործեն եղեր խորփոսերուն մէջ, որոց բերաններուն քով շինուած կան իրենց բնակարանները, խեղճուկ խրճիթներ, որոց մէկ սենեկին մէջ կը ննջեն 50 անձինք։ Զը մոռնամ ըսել թէ հանքին մէջ ամեն աշխատաւորի գլխարկին վրայ փակցուած լապտեր մը կայ եղեր, որով կը լուսաւորին հանքերն։

Աշխատութեան ծանրութիւնը նկարագրած է ատենաբանը շատ դեղեցիկ կերպիւ. ընթերցողք կրնան անշուշտ երեւակայել թէ աքսորականաց տրուած աշխատութիւնն ի հարկէ ծանրագոյնը կը լինի։ Խեղճ աշխատաւորք, կ'ըսէ Հունգարացին, միշտ հսկողութեան ներքեւ են ու արտօնեալ չեն բնաւ մէկ շաբաթէ աւելի գործել միւնոյն հանքին մէջ, որպէս զի բարեկամութիւն և գաղտնի խորհուրդներ չը յղանան. եթէ աշխատաւոր մը հիւանդանայ կամ ընկնայուն, բժշկի մը օգնութիւնը կը պակսի զան առողջացնելու համար, այլ կը թողուի բաղդին ձեռաց մէջ։

Ատենաբան Հունգարացին մէկ տարի գործելէ յետոյ հանքաց մէջ, կը զրկուի Իրքուցք. Զինասան փախչելու զրպարտութեամբ, և հոն կը գտնուի ուրիշ աշխատաւոր խումբի մէջ. ատենախօսը կը զրկուի յետոյ 14 տուներէ բաղկացեալ գիւղ մը՝ աշխատելով կիւլէյ անուն անձի մը քով։ Բաւական ատեն անցնելէն յետոյ, այս մարդու միակեայ աղջիկը կը սիրահարի Հունգարացւոյն և այս միջոց մը կը լինի աքսորականին նամակներ զրկել հայրենիք և յետոյ ներում ստանալ։

Բրօֆ. Պաղրաք խօսելով երկրին վրայ ըսած է թէ Սիպերիա չէ այնչափ ցուրտ որչափ կարծուած է, և ոչ կարծուածին չափ անբերրի, այլ ընդհակառակն հարաւային կողմերը պակուած են բնական շատ մը առաւելութեամբք, իսկ հիւսիսային կողմերն հարուստ հանքերով։

* * *

Սխալմունքներն ալ երբեմն իրենց օգուտը կ'ունենան։

Քանի մ'օր առաջ հեռագրատան մը պաշտօնեին գործած սխալմունքը պատճառ եղաւ երկու կառավարութեան խորտակման. իսկ այս օրերս դեղագործի մ'ալ սխալմունքը կեանք մը փրկեց։ Ահա ինչ որ ըսած է դեղագործը։ «Երիտասարդ գերման մը խանութս եկաւ անցեալներն առտու մը ուզելով 50 սենթի մինդեղ իր տան մուկերը դեղելու համար. վաճառեցի իրեն, ու հետեւեալ օրը երիտասարդն եկաւ ու ըսաւ ինձ թէ մինդեղի տեղ քինին վաճառած էի իրեն։ Քանի մը օրեր վերջը լսեցի թէ գերմանն անգործ ու աղքատ լինելուն համար որոշած էր մեռնիլ և այդ առթիւ գնած էր թոյնը, թէ նոյն օր բաղդաւոր երիտասարդն պանդոկ երթալով կուլ կուտայ կարծելով թոյնն ու կը ննջէ, հետեւեալ առտու զարմանօք կ'արթննայ ողջ առողջ, ոտքի կելնէ ու շուկայ կերթայ, ուր կը գտնէ լաւ գործ մը ու գոհ կը լինի դեղագործին սխալմանն համար։»

Այս տողերը գլխոյ լրագիրը, Շեֆէլտ Հերալտ, կ'ըսէ թէ յիշեալ երիտասարդը կը գտնուի այժմ մեծ խանութի մը մէջ ու կը շահի մեծկակ գումար մը և է գոհ իր վիճակէն։

* * *

Ծոմապահութիւնն ալ ծայրայեղութեան հասաւ. Վապաչէ Ռ-էրտ լրագրին ուղղեալ հեռագիր մը հետեւեալը կ'ըսէ. «Լուր եկաւ հոս այս գիշեր Մոնոնի Մարի Պէյքր անուն ծոմապահ աղջկան ներկայ վիճակին վրայ իր ծոմապահութեան հարիւր տան և վեցերորդ օրուան առթիւ։ Սորա ծոմապահութիւնը նկատուած է բժշկական մարդերէ ամենէ զարմանալին իր տեսակի մէջ, երբ կը տեսնեն թէ ոչինչ կերած ու խմած ունի յիշեալ երկար ատենէն ի վեր. նորա վիճակին վրայ փոփոխութիւն տեսնուած է այն օրէն միայն երբ մահն սկսուած է ակնկալուիր։»

Ծոմապահներու թագաւորն է ուրեմն Մարի Պէյքը։ Հ. Էկինեան

ՁԱՆԱՁԱՆՔ

ՆՈՐ ՄՈՒԿ ՄԸ

Կարելի է ըսել թէ երկիրս տեսակ մը անհուն գառագեղ է ուր անանոց տեսակներ երեւան կուգան և կ'անհետանան, կ'աճին կամ կը խամրին, իրարու կը յաջորդեն, կերպարանափոխ կը լինին, կը կորսուին։

Այսպէս ահա, Ափրիկէի խորերն ի Լիպիա, երեւան եղած է այժմ նոր, տեսակ մուկ մը, խոշոր և արագընթաց, շատ տարբեր մեր ճանչցած տեսակներէն։

Իւր տարօրինակ գոյնը փայլուն կանաչ է երբ անասունը մառաղ է, աւելի թանձր երբ ծեր է։ Իւր խոշոր գլուխը զարդարուած է երկար պեխերով եւ երկու խոռոչներու մէջ կը պլպլան կարմիր աչեր։ Բերանը զինեալ է սրածայր բաղմաթիւ ժանիքներով, որք կ'երեւի թէ սատակի թունաւոր են։ Կ'ըսուի իսկ թէ յաճախ հարկ կը լինի կորել հանել այդ սոսկալի կրծողին խածած անդամը։

Հինգ վեց տարի է որ Լիպիոյ կանաչ մուկը ճանչցուած, ուսումնասիրուած է. Ո՞ր մոռցուած ցեղին կը պատկանի։ Ո՞ր հեռաւոր աշխարհներէն գաղթած է։ Ո՞ր շիջած ընտանիքէն կը սերի։ Ի՞նչպէս յանկարծուստ երեւան եկած է երկրի մը մէջ ուր երբէք ապրած չէ.... Զը գիտցուիր։ Նոյն իսկ դացքի երկրաց համար, այդ մուկ օտարական մ'է. Լիպիոյ համար, պատուհաս մ'է։ Իւր բեղմնաւորութիւն հրաշալի է, իւր արկորստութիւն՝ զարմանալի։ Իւր թունալից ծամելիքն ոչինչ կը խնայէ. կը կոտրէ, կը ծակէ, կը կրծէ, կը պատռէ, կը փշրէ, կը լափէ ամեն ինչ։ Անասուն մը չէ այն, հապա միայն ամբողջովին սուր ակռայ մը։

Իւր յանդգնութիւնն անհաւատալի է։ Ամեն բնակարան յարմար է իրեն, կը հասնի, կը սողսկի, կը զետեղուի, կը տեղաւորուի հոս ու հոն, վերը, վարն, ամենուրեք։ Եթէ միայն գոհանար իւր սոսկալի սխորժակն յագեցնելով։ Սակայն պաչար կը դիպէ, իւր ծակը կը փորձէ չտեմարանի, իւր ննջարանն՝ մառանի։ Բարեբաղդաբար այդ կրծողները ղիրար կ'ուտեն. մեծերը կը յարձակին փոքրերուն վրայ և զօրաւորք կը յօշոտեն տկարները։ Պաչարի պակասութեան ատեն, քաղաքային ճշմարիտ պատերազմ մը կ'սկսի, ուր յաղթողը պոչէն մինչեւ ականջները կ'ուտէ պարտեալը։

Կանաչ մուկն անգութ է իւր ընտանեաց նկատմամբ։ Եթէ թոյլ կուտայ որ իւր ձագերը մեծնան, շատ անգամ այն պատճառաւ է որ օր մը իւր որովայնը պարարէ։ Ուշ կամ կանուխ կ'ուտէ զայնս։ Ամուսինն ալ հօրմէն վար չմնար։ Զսիրեր իւր կինն, որպէս կ'ատէ իւր զաւակները։ Եթէ երբեմն կը մեղմանայ, իւր երդանցուկ վայրագ կրից միջոցին է, քնութեան անմերձեցելի հրամանաւ։ Այսու հանդերձ, երբ իւր առժամայ ըն կերուհուն կը մերձենայ, կարծես աւելի զայն յօշոտելու քան սիրելու համար է։ Այդ պատահական միաւորութիւն բռնի աշխատութեան մը կերպարանքն ունի, և այդ պարտականութիւնը պատժոյ մը կը նմանի։ Այդ վաղանցուկ գգուանքները գրեթէ միշտ կը վերջանան կատղի կռուով մը երկու ամուսնոց միջեւ, իբր թէ ուզէին արեան մէջ խեղդել այդ սիրոյ վայրկենին յիշատակն իսկ։

Մուկն ընդհանրապէս հակակրութիւն կ'ազդէ, թէև չարաչուք ու ապեռալի օրերու մէջ ինչ ինչ ծառայութիւններ մատուցած է պաչարեալ քաղաքաց։ Սակայն ի՞նչ ըսել Լիպիոյ այս մուկերուն համար որք կը վխտան ու կը զերուն ահաբեկեալ գիւղերուն մէջ, կարչաւեն ոչխարները, կը ծաւալեն դաշտերուն մէջ իբր կենդանի պատուհաս, կը սողսկին խրճիթներու մէջ և կերթան մինչեւ անդամ օրօրոցներու մէջ վիրաւորել մանուկները։

Այս ահռելի արշաւանքին դէմ, Լիպիացիք հնած են նոր նշաւակներկուղ և սոսկալի թշնամի մը, յուզակն(*), որուն խելացութիւնն ու ճարպիկութիւնը, բաղութիւնն և մանաւանդ արիւնռուչտ ճաղակներն յայտնի են։ Ցուզակն, որ շատ կը դաուուի Լիպիոյ մէջ, իւր նախնի օրրանն, սարսափ կազդէ այդ կանաչ մուկերուն, խիզախաբար կը յարձակի անոնց վրայ և հիանալի ճարպիկութեամբ կը խեղդէ։ Ուրեմն կռիւն սկսած է Լիպիոյ մուկին և քաջարի յուզակն մինչեւ։ Ցուսանք թէ յաղթութիւնն այս վերջնոյն մնայ և այդ սոսկալի կրծողներուն ցեղն եղնէ երթայ այնպէս որպէս եկած էր։

Անգամ մը որ ի փախուստ դառնան, ո՞ւր պիտի լինին վաղը, քանի տարիէն, մէկ դարէն, այս վայրագ ուղեւորներն, անապատներէն անգին փոտրուած չեմ գիտեր ի՞նչ անդիմադրելի զօրութեամբ, բնութեան ահեղ ու խորհրդաւոր շնչով։ Սահարայէն, Մարոքէն կամ Կուինսլէ՞ն պիտի անցնին, կամ թէ սրարշաւ անցնելով Սուէսանի դաշտերէն, մինչև Բարեյուսոյ գլո՞ւխը պիտի իջնեն։ Կամ մանաւանդ, Արաբչին մէկ գերիշխանական հրամանաւ, այդ հրեշային մուկերն անդարձ պիտի կորնչի՞ն այն անպատակ անդնդախոր վիհին մէջ որ արդէն կլնած է այնքան շինած սերունդներ։

(*) Furet, եապոնի էլէնոճէ, ճագար որսալու ծառայող կենդանի մը։

ԻՏԱԼԻՈՅ ԿԱՐՄԻՐ-ԽԱՉԻ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ Ժ. Տ. ԾԱՆԷԹՈՅԻ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ԳՈՄԻՍԻՕՆ ԽԱՆ, ԹԻՒ 18

Ձորձ Ծանէթոյ էֆէնտիի դրամատունն հասարակութեան կը յանձնարարէ գնել Իտալիոյ Կարմիր Խաչի վիճակահանութեան տոմսերն որք մեծ գումարներ կը շահին։ Այս տոմսեր կը գտնուին Իտալիոյ Թագաւորին և Թագուհւոյն հովանաւորութեան ներքեւ և իտալական կառավարութեան կողմէ եւս վաւերացեալ են։

Մեծ ԲԱԺԻՆՆԵՐՆ են 100,000, 50,000, 35,000, 30,000, 20,000 և 15,000 ֆրանք։

Փոքր գումարներ շահող տոմսերը մինչեւ որ մեծ գումար մը շահին, հետզհետէ քաշուող վիճակահանութեանց մէջ պիտի գտնուին։

Վիճակահանութեան տոմսերու գինն է 150 ղրուշ։

Այս տոմսերն ամեն կերպիւ ԱՊԱՀՈՎԵԱԼ և ընդունելի են։ Բաց ի 10 և 35 ֆրանքէ նաև ՄԵԾԱՄԵԾ ԳՈՒՄԱՐՆԵՐ պիտի շահին ԱՆՊԱՏԱՃԱՌ։ Տոմսակի գնման առթիւ դրուած գումարը չը կորսուիր։ Տոմսակը գնողները կրնան իրենց բաղդը փորձել որչափ ժամանակ որ ուզեն։ Տոմսերը կը ծախուին եւրոպական սակարաններու գնով։ Վերջապէս ով որ այս տոմսերէն գնէ, կրնայ ձրիաբար ՄԵԾ ՀԱՐՍՏՈՒԹԵԱՆ մը տէր լինիլ։

Կարմիր Խաչի վիճակահանութեան բուն տոմսերը միմիայն Ձորձ Ծանէթոյ էֆէնտիի դրամատունը կը վաճառուին. վաճառման օրերն յատկապէս պիտի ծանուցուին և իւրաքանչիւր տոմսակ Ծանէթոյ էֆէնտիի կնիքը պիտի կրէ։ Ասոնց նիւթէ և վաճառման բառականը տիրոջ տոմսերն ԱՆՎԱՒԵՐ պիտի նկատուին։ Գնողք պարտին ժամանակին գլխել Ծանէթոյ էֆէնտիի դրամատունն ի Ղալաթիա, Գումիսիօն Խանի դուռը թիւ 18։ Դաւառներէ եկած յանձնարարութիւնք կ'ընդունուին պայմանաւ որ տոմսին գինը մէկտեղ զրկուի։

Սոյն տոմսերու պայմաններն և հրահանգները պարունակող ցուցակները ձրիաբար կը տրուին փափաքողաց։

Ցառաջիկայ մայիս 1 (Ն. Տ.) քաշուելիք վիճակահանութեան էջոդները կը վաճառուին նոյն դրամատունն, ամբողջը քսան և մէկ քառորդն հինգ ղրուշի։

ԳՐԱՏՈՒՆ Գ. ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ

Պոլիս, Սուլթան Համամ փողոց 14

ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆՆ պատրաստ ունի ամէն ԴՈՄԱԳԻՐՔ եւ այլ եւ այլ դիտական եւ վիպական գործեր։

ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ ԳՈԱՏՈՒՆՆ յանձն կ'առնու Եւրոպէէն 10 կամ 13 աւուրց մէջ բերելով յանձնել ՀՈՍ նոյն իսկ ՓԱՐԻԶՈՒ ԳՆՈՎ որ և է գիրք որուն իւրաքանչիւր հատորն արժէ 10 ֆր. կամ աւելի. այս գնէն նուազ արժող հատն առնելիքը 5 ղրշի հաշուով։

ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆՆ մասնաւոր խնամքով կը գործադրէ գաւառներէն եկած ամէն յանձնարարութիւն թէ՝ տեղական եւ թէ՝ եւրոպական գրոց համար։ Եւրոպէէն յանձնարարելի գրոց համար վերոյիշեալ գնոց վրայ պէտք է յաւելուլ միայն տեղական փոստիայի ծախքն։

ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆՆ թէ մեծ եւ թէ փոքր քան պատրաստելու վաճառումներն կ'ունի ԱՄԵՆԷ ՆՊԱՏԱՒՈՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ։ 2

ԱՄԵՆՈՒ ԵՒ ՀԱՐՅՈՒՅՃԻՒ

Ս. ԺՈՐԺԻ ՌՈՄԸ

ՃԱՇԱԿԵՑԻՒ ԵՒ ԲԱՂԴԱՏԵՑԻՒ

Պ. Պ. Ռ. ՀԱՅՏԸՆ ԵՒ ԸՆԿ.

(Messieurs R. Hayden & Co.)

Կը փութան ծանուցանել թէ իրենց

ՏԱՐԵԿԱՆ ԶԵՂՉՈՎ ՎԱՃԱՌՈՒՄԸ

Սկսած է 1887 ապրիլ 6/18 երկուշաբթի, եւ պիտի շարունակի մինչեւ ամսոյս վերջը։

Կալաթա Բուլէսի փողոց թ. 4։

10—12

ԷՊՄԷՐՃԻ ԽԱԹՈՒՆ անուն վիպին ե. հատորն ալ հրատարակեցաւ և Զ. (վերջին) հատորի տպագրութիւնն աւարտելու մօտ է։ Այս վէպ արժանի է ընթերցման՝ իւր հետաքրքրական ու օգտակար պարունակութեամբ։ Գինն ալ ուրիշ շատ մը վէպերու գնոց հետ բաղդատմամբ՝ ածան է։ 2—2

ԺԱՆ ԲՈԱԼԴԻ.— ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԿԱՀԿԱԲԱՍԵԱՆ, նոր բացուած Բերայի Մեծ փողոցը, 127, և ի Գուլէ-Գալու, Կալաթայի աղտարանի դիմաց և Եղոյնը փողոցին քով, թիւ 657.— ՄԵԾ ՄԸԹԵՐԱՆՈՑ ԿԱՀԿԱԲԱՍԵԱՆ, նոյն փողոց թիւ 657, 659, 661, 663.— Ամեն տեսակ ԿԱԲԱՍԿԵՐ — ՇԲԵԼԱԿԵՐՏ ԿԱԲԱՍԿԵՐ, ամեն ձեւութեամբ և կատարելութեամբ. — Ամեն տեսակ ԿԵՐԱՍՆԵՐ.— Արամներու համար ամեն տեսակ օթոցներ, գոնապէներ, թիկնաթոռներ, սթոռներ. — Ամեն տեսակ ՄԱՀՃԱԿԱՆՆԵՐ և հազար տեսակ ուրիշ կարարտներ.— ՅԱՆԶԵՆԱՐԱՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ալ կ'ընդունուին, կարճ պայմանաժամի համար.— ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ, ՎԱՅԵԼՁՈՒԹԻՒՆ, ԱԺԱՆՈՒԹԻՒՆ։ Նիստ. Զէֆոթել ԲՈԱԼԴԻ ԵՂԲԱՐՑ վաճառատան հետ։

ՇԱՄԲԱՆԵԻ ԳԻՆԻՆԵՐ

ՆՈՒԼ ԵՒ ՇԱՆՏՈՆԻ

Այս ամենանշանաւոր և հանրածանօթ գինիներուն մայրաքաղաքիս ներկայացուցիչ է Պ. Ֆ. Լուսի Գոմանտիկէր։ Գնորդք այս կերպիւ կրնան հայթայթել վաւերական գինիներ։

ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ

ՀՈՒՆԳԱՐԱԿԱՆ ԳԻՆԻՆԵՐՈՒ

Այս առանձնակարգ կարմիր և ապիտակ գինիներն, սակառակով եւ շիշերով, 1834էն մինչեւ 1883, կը ծախուին հնութեան հաւատամք Պ. Ֆ. Լուսի Գոմանտիկէրի, Բերայի մեծ փողոց, 179 եւ 457։

ԻԼԱՆ

ՕՐՄԱՆ ՎԷ ՄԷԱՏԻՆ ԻՏԱՐԻՅԻ

ՈՒՄՈՒՄԻՑԵՍԻՄԻՆ

Իզմիր ատենագը տարիներէ ի Գուրթ քէոյիս նամ մերի օրմանցնան ֆրչը թափթաքը իսալ խոխմէք իւզրէ պէտէր մէթրօ միքէտալը 140 ղրշ. հիսալը իլէ մէջէ էշմարը միսպայիսարնա մոհալինէ թալիպ պուլնարը ճիկէթլէ, 6 այ միատէթոտ գամիկէն նիհայէթ վիրիլմէք վէ պէտէլը մէհմուրլուքն էօշրի տէրօպէթօ օրարդ էվվէլճէ բէշլինէն վէ գուսուրը թարիխը իսանէլէսէն պիրէր մահ ֆասըլա իլէ 3 մահ զարֆնտա վէ 3 թագուիթատ մահալի սանդըղնա թէպլիմ գըլնմագ չարթը իլէ պու քէրրէ թարիխը իսանէն թիպարէն նիսանըն 23ունճի բէնչէնպիկ կիւնիւ գարարը գամիսի վիրիլմէք իւզրէ միւզայիսէյ վազ խոլմիլ օլան 300 մէթրօ միքտաալ մէջէ ֆիչը թահթալարընդն պէհէր մէթրօ միքտարնա 140 ղրուշտան պլյատէյ թալիպ օլանլարը մահկամնէք Իզմիր Մ. Լուֆթիպէթիլիկինէ վէ Տէրսաատէթէէ Մալիյէ խաղինէի ճէլիլէսինէ Օրման վէ Մէսաին մուհասէպէսինէ տէրօգիթօ ագչէլէրի իլէ պէրտալէր միւրաճաաթ խյէմէլէրի իլան օլունուր։

14 Նիսան 303

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱԻ ՇԱՀԱՆԷ

Էրզադ անպարընա ալընաճագ սեպզէնին գարարը գամիսի իչպու նիսանը բուսմինն օն տօգուզընճը բաղար կիւնիւ վիրիլէճէկինէն, թալիպ օլանլարը եէվմը մէզքիւրսէ սաաթ ալթրտան նիհայէթ տօգուզա գատար վէ Սիպիր եաղընը տախի միւնագասընա պայլանաճաղընտան, բազար վէ չարչէնպիհ կիւնէրի Խազինէի Խասսաի Շահանէյէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

15 Նիսան 303

1—3

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱԻ ՇԱՀԱՆԷ

Էրզադ անպարընա ալընաճագ ինկիլիզ բիրինճինին գարարը գամիսի իչպու նիսանը բուսմինն երիսմի իբինճի չարչէնպիհ կիւնիւ վիրիլէճէկինէն, թալիպ օլանլարը եէվմը մէզքիւրսէ սաաթ ալթրտան նիհայէթ տօգուզա գատար վէ Սիպիր եաղընը տախի միւնագասընա պայլանաճաղընտան, բազար վէ չարչէնպիհ կիւնէրի Խազինէի Խասսաի Շահանէյէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

15 Նիսան 303

1—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՂԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Եուլար զինճիրի, ատէտ իւչ պին պէչ եիւզ պէհէրի պէչ զուրուչ։

Եէտի նուսմէրօ նէվճճատ սիյահ թիմուր թօգա, ատէտ ալթը պին պէհէրի եէտի բարա.

Ցօգուզ նուսմէրօ սիյահ թիմուր թօգա, ատէտ եէրմի պէչ պին պէչ եիւզ պէհէրի տօգուզ բարա.

Օն ն

սալը կիւնիւ եւ զոտ պէշ թէնդիլինէ բաղիպ պուլունանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումմ միյէ տաիրէսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

15 Նիսան 1887

Նո. 51 — 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Կատանա եէմ թօպրասը պէհէրի տէօրթ պուլչուգ ղուրուշ։

Պարկիր վէ էսթէր եէմ թօպրասը պէհէրի իւչ ղուրուշ պիր սէքիզ։

Եագալը կատանա չուլը պէհէրի գէրդ ղուրուշ։

Պարկիր չուլը պէհէրի օթուզ տէօրթ պուչուգ ղուրուշ։

Ատի մէքեարի չուլը պէհէրի օթուզ ղուրուշ։

Քէչէլի կատանա պէլլէմէսի պէհէրի օն իւչ ղուրուշ։

Ատի քէչէլի պէլլէմէ պէհէրի օն պիր պուչուգ ղուրուշ։

Գըլ փալա պէհէրի պիր ղուրուշ օթուզ պէշ գէրդ։

Զուլ գօլանը պէլլէմէ պէհէրի սէքիզ ղուրուշ իւչ տէօրթ։

Ատի սէմէր գօլանը պէհէրի իքի ղուրուշ պիր սէքիզ։

Գըլ գօսֆօն պէհէրի իքի ղուրուշ պիր սէքիզ։

Կէպրէ պէհէր չիֆթի իքի ղուրուշ։

Թիմար սիւֆիւրկէսի ատէտի եիրմի պէշ փարա։

Ինճէ գընապ պէհէր աթիդ գընյէսի օն իւչ ղուրուշ։

Սաման իչուն թէլ քալպուր պէհէրի օն իքի պուչուգ ղուրուշ։

Շաիր իչուն թէլ քալպուր պէհէրի օն պիր ղուրուշ։

Կատանա նալը պէհէր քէսիմի տէօրթ ղուրուշ։

Պարկիր նալը պէհէր քէսիմի իքի ղուրուշ։

Էօքիւզ նալը պէհէր քէսիմի պիր ղուրուշ։

Կատանա մըխը պէհէր պէն ատէտի գէրդ սէքիզ ղուրուշ։

Պարկիր մըխը պէհէր պէն ատէտի գէրդ սէքիզ ղուրուշ։

Էսթէր մըխը պէհէր պէն ատէտի գէրդ իւչ ղուրուշ։

Էօքիւզ մըխը պէհէր պէն ատէտի օն սէքիզ ղուրուշ։

Սէլանիք ֆիրգասընտա պուլունան հայվանաթ իչուն պիր սէնէ զարֆընտա լիւզումի մզդատար ալընմագ իւզրէ մահալլիտէ մէվգէյի միւնագասայա գօնուլան պալատէ մուրագամ եիրմի իւչ գալէմ էչէա ֆիլաթը մուրագդամալէրի իլէ Սէլանիքճէ թալիպի եօհտէսինտէ օլուպ թարիխտէն եիթիպարէն օն կիւն զարֆընտա Ցէրսասատէճէ տախի ղուհուր իսէճէք թալիպլէրին թէնզիլաթը գապուլ օլունճաղընտան եիթայա թալիպ վար իսէ մագամը Սէրասկէրի լէվազիմաթը ումմ միյէ տաիրէսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

14 Նիսան 1887

2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Ճիւնուզը ճէնապը միլիքեանէյէ չէհրը բէմէզանը չէրիֆտէ եիթարիյէ օլարագ վիրիլմէք իւզրէ միւպայա օլունճագ օլան օթուզպէշ պին քիլօտան գըրդ պին քիլօյա գապար բէչէլ վէ օնէքի պին քիլօ քաչաք փէնիրիլէ օլ մըգտար զէյթունըն իչպու նիսանը ըումինին երկերմիրիքինճի չարչէնպիհ կիւնի գարաբը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն վէ երկերմիչիւնճի փէնչէնպիհ կիւնի տախի թէգարբիւբ խսէճէք ֆիյաթլարընտան եիւզտէ պէշ թէնզիլի գապուլ օլունճաղընտան եիթայա թալիպ մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումմ միյէ տաիրէսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

14 Նիսան 1887

Նո. 48 — 3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Նիզամիյէ թահնիյէ իտարէսի իչիւն միւպայա օլունճաղ օլան օն պին ատէտ թէհի վէ միւճէտտէտ դանամայօ չուվալըն իչպու նիսանը ըումինէն եիրմի իքինճի չարչէնպիհ կիւնիւ պիր միւնագասա գարաբը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն վէ եիրմի իւչիւնճի բէչէնպիհ կիւնիւ թէգարբրուբ խսէճէք ֆիյաթլարընտան եիւզտէ պէշ թէնզիլի գապուլ օլունճաղընտան, եիթայա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումմ միյէ տաիրէսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

14 Նիսան 1887

Նո. 49 — 3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Ճիւնուզը ճէնապը միլիքեանէյէ չէհրը բէմէզանը չէրիֆտէ եիթարիյէ օլարագ վիրիլմէք իւզրէ միւպայա օլունճաղ օլան օթուզպէշ պին քիլօտան գըրդ պին քիլօյա գապար բէչէլ վէ ծնէքի պին քիլօ քաչաք փէնիրիլէ օլ մըգտար զէյթունըն իչպու նիսանը ըումինին եիրմի իքինճի չարչէնպիհ կիւնի գարաբը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն վէ երկերմիչիւնճի փէնչէնպիհ կիւնի տախի թէգարբիւբ խսէճէք ֆիյաթլարընտան եիւզտէ պէշ թէնզիլի գապուլ օլունճաղընտան եիթայա թալիպ մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումմ միյէ տաիրէսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

14 Նիսան 1887

Նո. 46 — 3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Ճիւնուզը ճէնապը միլիքեանէյէ չէհրը բէմէզանը չէրիֆտէ եիթարիյէ օլարագ վիրիլմէք իւզրէ միւպայա օլունճաղը եվվէլճէ իլան գըլընան էճզայի թըպիյէ վէ պայթարիյէ վէ ալաթը ճէբրահիյէ վէ պայթարիյէ վէ իսբէնչարիյէ վէ սաիրէ իլէ պէշ եէրէզ գըլէյի ճէտիտ գընա գընա սօլֆաթօսընը իչպու նիսանը եիրմի իւչիւնճի չարչէնպիհ կիւնի գարաբը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն վէ եիրմի տէօրտիւնճի փէնչէնպիհ կիւնի տախի թէքարբիւբ խսէճէք ֆիյաթլարընտան եիւզտէ պէշ թէնզիլի գապուլ օլունճաղընտան եիթասընա թալիպ օլանլարըն լէվազիմաթը ասկէրիյէ տաիրէսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

14 Նիսան 1887

Նո. 46 — 3—3

ՊԱՏՈՒԱՍՏ

ՀԱՆՐՕԳՈՒՏ ԱԶԳ

ՏՈՐԹԼՕՌ ՀԻՒՆԴԲԱՐՊԷՅԵՆՏԵԱՆ պատիւ ունի ծանուցանել թէ հասարակութիւնը զերծ պահելու համար տարափոխիկ հիւանդութիւններէ օրք երբեմն կը փոխանցուին՝ թեւէ թեւ պատուաստմամբ, ուղղակի յարաբերութեան մտած է Եւրոպայոյ կարեւորագոյն հաստատութեանց միսն հետ որ պատուաստ կը մշակէ եւ կանոնաւորապէս կ'ստանայ ԿՈՎՈՒ ԹԱՐՄ ՊԱՏՈՒԱՍՏ։

Պատուաստը կը կատարուի

Քիւշիւքեան եղբարց դեղարանը (Պոլիս, կամուրջի գլուխ, թիւ 77) ամեն օր ժամ 7-8 ըստ թրքաց, ի բաց առեալ կիրակի օրերը, եւ ամեն կիրակի օր յիւր բնակարանն (Բերա, Սիկլոս փողոց թիւ 5), ժամ 7 էն 8։

Անանական պատուաստի կեդրոնատեղին է Քիւշիւքեան եղբարց դեղարանն ի Պոլիս, եւ ի Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 168։

Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ

ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ

Թ ՊԱՅՑԱԼ ՀԱՆԴԷՍ

ՅԻՒՐ ԱՆՁԻԱՆ ԵՕԳՈՒԵՈՒ Կ. ՊՕԼԻՍ

Ասն կրպակատան մէջ դան Եւրոպական նարքեարք և կատարելագործեալ մեքենայներ օրանցմով կը կազմուին և կը յօրինուին

ԶԱՓԱՒՈՐ ԳՆԵՐՈՎ,

ԳԻՐՔԵՐ գեղեցիկ և հաստատուն

ՏՈՒՐԱՐՆԵՐ, վաճառականաց եւ ԱՅՑԵՏՈՒՈՒՆՆԵՐ, խիստ մաքուր և ընտիր։

Յաճախորդաց գիւրութեան համար կազմատուած ունի իրեն կցորդ վաճառատուն մը թիւ 27 Ֆինճանճիլար-Խօգաչը, ուր կ'ընդունուին յանձնարարութիւնք և ուր կը վաճառուին նաեւ գրագրական ամենատեսակ պիտոյք, ինչպէս թուղթ, գրիչ, տաս մաքք, պրպտակ, գրապանակ եւն եւն։

Բժիշկներուն ՀԱՐՑՈՒՑԻՔ

ԲԱՌՏԸՆԱ (Գրոսիքա), Բնական հանքաջուր երկաթախառն, թթուային, կազային. ամենազգուշ դարման ընդդէմ արեան տկարութեան, դեղուութեան, տենդի, ստամոքսի ցաւերու, եւ արեան նուազութենէն յառաջ եկած ամեն հիւանդութեանց։

ՀԱՆՐԱՑԻՆ ԲՈԼՈՐ ԶՈՒՐԻՐԵՐԷՆ ԳԵՐԱԶԱՆԵ։

Հանքին տէրն է Ֆ. Մոլինարի, 2, Պոմբօ փողոց, Մարսիլիա։ Կ. Պոլսոյ մէջ գործակալք են ԴԱՌՆԱՎԻԱ եւ ԲԵՌԴԻՔԻԹի, Ատա խան, 4, Մաքսի փողոց, Դալաթիա։

Կը ծախուի գլխաւոր դեղարանաց մէջ։

ՌԱՖԱԵԱՆԻ

ՀՈՒԹԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՀԷՆԷՎԷՆ, ՄԷՆԷՔՇԷ-ՆԷ և Օրեանէ գլխ. կանոնաւորապէս բանող

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետք
Այա Յակոբ	3,000	Զէքա
Աքարաա	2,500	Ռոմբէլա
Աղքասիա	2,500	Գրուիլլանը
Լաքոնիա	2,500	Ռէլիքա
Մասէտոնիա	3,500	Մարզ
Բուլգարիա	2,800	Յոհաննէս

Ընկերութիւնն սրինաւոր դեղերով վառած կրնայ ունենալ Եւրոպական երկիրներու Ամերիկայի համար։

Ամեն գիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ՊԱՆԻԼ ԲԷԲԻ ԵՒ ԸՆԿ. Գործակալ

313

ՆՈՐՎԷԿԵԱՆ ԻԻՂ

ԿԱՄ ՄՈՒԻԻ ՉԿԱՆ ՃՇՄԱՐԻՏ ԻԻՂ ՇԻՇԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

Ն. ԹԷՈՏՈՐԻՏԷՍԻ

Այս ձկան իւղական տարիէ հետէ կը յանձնարարուի մոլրաքաղաքիս բժիշկներէն։ Այս առաջնակարգ պատրաստութիւն թաղմանիւ վիճակորեր ստացած է, իբր ամենէն ազդեցիկ այն ամեն հիւանդութեանց մէջ յորս մորուս ձկան իւղ գործածել կարի է։

Մորուս ձկան իւղը մեծաքանակ և փոքրաքանակ կը ծախսուի գնէրով ի

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԴԵՂԱՐԱՆ

Ն. ԹԷՈՏՈՐԻՏԷՍԻ

244, Բերայի Մեծ Փողոց, 244

Կալաթա-Սերայի ոստիկանատան դիմաց

ԱՊԱՀՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ Ի ՀԱՄՊՈՒՐԿ

Ընդհանուր գործակատար ՀԷՐՄ. ՀԷԼՊԻՆԿ

Կալաթա, Քարանթինա փողոց, թիւ 9

ԼԱԹՐԱՆՍԱԹԼԱՆԹԻՔ

ՇՀԱՀԱՒԻՏ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ ԿԱՊԱՀՈՎԱԳՐԻ

ՏՈՒՆԵՐ, ԽԱՆՈՒԹՆԵՐ, ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ, ՇԱՐԺԱԿԱՆ ԳՈՅՔ ԵՒ ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՊՐԱՆՔ

ԽԱՐԻՍԽ

ԿԵՆԱՑ ԵԿԱՄՆԻ ԵՒ ՕԺՏԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

Ի ՎԻԵՆՆԱ

Գործողութիւնք 1887 Յունուար ամսուն

Այս ամսուն մէջ ստացուած և ստորագրուած են 757 նոր մուրհակներ (բոլիս) որք կը կազմեն 4,515,972·50 ֆրանգ ապահովագրեալ դրամագլուխ։

Բաժիններու գանձումն 517,315·— Ֆրանք

Վճարումն մահուանց առթիւ 254,949·75 »

Ամփոփումն 1884 տարւոյ գործողութեանց

Ընկերութիւնն ստորագրած է 7,940 մուրհակներ որք ի միասին կը կազմեն 43,545,782·50 ֆրանգ ապահովագրեալ դրամագլուխ։

Բաժնոց գանձումնք 8,755,257·50 ֆրանգի բարձրացած են

Վճարումնք մահուան առթիւ 1,667,087·50 ֆրանգ։

Իւր հիմնարկութենէն ի վեր, ընկերութիւնը վճարած է

Մահուանց առթիւ 32,237,662·50 ֆր. } Հանդուսակ

Օժտմանց առթիւ (1871–1884) 67,571,262·50 » } 99,808,925 ֆրանգ

Թարգմէոյ համար ընդհանուր Ներկայացուցիչ

ՄՈՐԻՍ ՊԼԷՐՔՋԻ

Տեղեկութեանց համար դիմել առ Գործակատարն Պ. Լիոնել Պոնսի։

Թիւնէլի հրապարակ, տուն Մայէրի, երկրորդ յարկ։

ԳՈՒԻՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

ՐԻԼԱՅԸՆՍ

Ծովային ապահովագրութիւն։ —Դիմել առ գործակատարն ընկերութեան, Պ. Ժ. Վ. Ուիթոլ, Ուիթոլ խան Պահչէ-գարու Պոլիս։ կամ Ղալաթիա Մէրթէչանի փողոց Իզզէթ բաշա խան թիւ 6։

507

ԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԶՍՏԻՒՆ

ԿԻԼԻՄԷՋ ԵՂԲԱՐՔ

Բերայի Մեծ-փողոց, 305

Գոնդատիրայի մօտ

ՔԱՂԱՔԱՑԻՆԵՐ ԵՒ ՏԵՂԱԿԱՆ ՏՈՒՐԱՋՆԵՐ

ԶԱՐԿԵՆԱԿԱՆ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐ

Ապրանքի համար, տուներու քարդ եւ ապրարդ ամեն անձ ձրիապէս կրնանայ վեց մանրանկար սիրուն կենդանագրեր։

ԳԻՐԱՍԵՆԵԱԿ

Մովային եւ ցամաքային ապահովագրութեանց

Մէկէտա Ալի բաշա խան, 2, Պոլիս

Սորագրելոց, Մ. Թիւլպենճեան եւ կոմ., պատիւ ունին ծանուցանել զանազան առեւտրականաց թէ Ընդհանուր Գործակատար անուանուած են Մանհայմի Ռեասիւրանս Ասիւրանս Ընկերութեան։

Compagnie de Ré-Assurances Maritimes de Mannheim

Այս ընկերութիւն, Պայմանագրութեամբ հաստատապէս կազմուած լինելով ծովային ապահովագրութեանց ուրիշ ընկերութեան մը հետ, ունի ընկերային միացեալ դրամագլուխ մը։ Ֆր. 15,000,000

Դրամագլուխ. հաստատած 7,500,000

Պահեստի դրամագլուխ 775,000

Պահեստ ապահովեալ փոխադրեալ 1,750,000

Ուրիշ, Մանհայմի Ռեասիւրանս Ասիւրանս Ընկերութիւնն ամեն երաշխաւորութիւն կ'ընծայէ չարչենալ, առագաստանաւով, երկաթուղիով եւն նեղած եալ կամ արտածեալ ապրանաց ապահովագրութեան համար։

Ընկերութիւնը նաեւ մասնակից է «Արժեքի Ապահովագրութեան Միութեան» Union pour l'Assurance de Valeurs և հինգ ընկերութեանց համաբարեխութեան ներքեւ,

որք 30,500,000 ֆրանքի գրամագլուխ մ'ունին, յանձն կ'առնու ապահովագրել ամեն տեսակ արժէք, արժէքներ, կտրոն, պանքնոտս, գոտարեղէն եւն, որք կը գտնուին թղթատարութեան ուսուցանելու։

Այդ ընկերակցութիւններ կազմող ընկերութեանց անուանքն ապագրեալ են ապահովագրութեան մուրհակաց վրայ։

Կ. Պոլսոյ համար հարաբերութիւն է Օսմ կայսերական Պանքան։

Ասասիկ ընկերութեան ԴՐԱՄԱՏԵՐՏ անուններ.

Բարիզ	Գոնդուռաս ա'խրգանդ տր Բաաի
	Լիմբերն Էտտ Գասանդի պէնգէն և ընկ.
Լոնտոն	Հնդկատանի, Աւստրալիոյ և Զինաստանի Պանքա
	Աւստրալական միացեալ Պանքա
Համպուրկ	Պերլինի գերմանական Պանքա
Ամստերտամ	Ամստերտամի Պանքա
Նէպերա	Առեւտրական վարկի Պանքա
Լիէժ	Ընդհանուր Պանքա Լիժի
Պրուսել	Ընդհանուր ընկերութիւն յօգուտ ազգային շարասարութեան
Մանհայմ	Վարկի հաեական Պանքա
Պերլին	Ս. Պլայխրեօտը
Վիէննա	Ներեսի Անշղալտ
	Աւստրական Պանքա Վիէննայի
Բեռգեսգրաւրկ	ի. Լ. Սիեմրոգրէի
Գրազենհակ	Երկրագործական Պանքա Տանիմարքայի
Զենոա	Բոտ. Հաֆեր և ընկ.
Զմիւռնիա	Տը Գուամէրտ եղբարք
Պուքրեշ	Լուսմանիոյ Պանքա
Սիդնէյ	Հարաստաբուհեստից վարկի Պանքա Յունուսանի

Ուեսերի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալաց Գրասենեակը։ Պայմանագրեր և գներն յոյժ շահաւէտ։

Գործակալ-Խորհրդատու, Հ. Օպէա, փոքրագոյն Վէրիպ ասի ծովային գործոց գրասենեակն. Սարեմիր խան, 6, Կալաթա։

Ընդհանուր գործակատար

Մ. ԹԻԼԻՊԵՆՃԵԱՆ եւ ԿՈՒ

ԹԵՆԱՒՈՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՍԻԼԻԱՆ

Ն. ՌԱՖԷԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիա և Բերէն գլխ. կանոնաւորապէս բանող

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Ամանի որ պիտի մեկնի մայիս 2ին։

Ալեքսանդրիա և ապրանք կ'ընդունուին Նիս, Սարդինիա, Ալ Միթաքալ Նահանգաց ու Գանատայի ամեն կողմերուն համար, նամանաւանդ Հավրէ, Ռուէնի, Բարիզի, Լոնտոնի, Կլասկովի, Մանչէսդրի, Պրանֆորտ եւն եւն համար։

Ուղեւորաց համար ամեն դիւրութիւն կ'ընծայուի։

Ամեն շոգենաւու մէջ կայ կին բժիշկ մը

Ընկերութեան շոգենաւերը նշանաւոր հանդիսացած են իրենց հանգստաւէտութեամբ և կանոնաւորութեամբ։

Գործակատար ԹՈՄԱՍ Զ. ՇԱԼԻ

թիւ 1 Դիւքիզ Հաան փաշա խանթ Դալաթիա

511

ՓԻԻՆԱՐ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԻՔ

Ամբ-ոփ-ը տանի մ'անգամ չը բանի Լիւբէք, Ի Մէրսէրսի-ի մէջ։

Ուղեւորք և ապրանք կ'ընդունուին Նիս, Եարքի, Պոսպոր, և Միացեալ Նահանգաց ու Գանատայի ամեն կողմերուն համար, նամանաւանդ Հավրէ, Ռուէնի, Բարիզի, Լոնտոնի, Կլասկովի, Մանչէսդրի, Պրանֆորտ եւն եւն համար։

Ուղեւորաց համար ամեն դիւրութիւն կ'ընծայուի։

Ամեն շոգենաւու մէջ կայ կին բժիշկ մը

Ընկերութեան շոգենաւերը նշանաւոր հանդիսացած են իրենց հանգստաւէտութեամբ և կանոնաւորութեամբ։

Գործակատար ԹՈՄԱՍ Զ. ՇԱԼԻ

թիւ 1 Դիւքիզ Հաան փաշա խանթ Դալաթիա

511

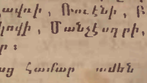

ՄԱՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԼԻԼԷՐԲԷ-Է Մ'ԷՔՇԷ-ՆԷ գլխ. բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանքրէ	4200	Գիթրա	3000
Ֆերա	4000	Սարդին	3000
Օսմանլի	4000	Նէբէթ	300
Սէոսդրիս	3250	Թէրա	300
Թիրա	3250	Լոգիս	800
Մակասյա	3250	Օրիոնա	800
Մարիսթիս	3250	Սէոիլ	700

Գիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹՕԼ և ԸՆԿ. Ուիթոլ խան

ՃԷՅՄԷ ՄՈՒ և ԸՆԿ

513 — 61, Ճէյմս Սթրիտ, Լիվրբուլ

ՖՐԼԻՏ· ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԻՔ

Լիվրբուլ գլխ. կանոնաւորապէս կը բանի Լէյէբէլ և Աբերտիլ գլխ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալէքսիան	2500	Ֆայսնեան	3700
Ալգասիան	2500	Ֆլամինեան	3700
Ամասոլա զան	2500	Ֆլորիան	3700
Ամերիկեան	2500	Իսպերիան	5500
Զամպիան	3700	Սպիրեան	5500
Զավարիան	6000	Իտալիան	5500
Զուլկարիան	6000	Լէտիան	2200
Քասթէլեան	800	Լիկուրեան	2500
Սայրէնեան	2000	Լիսպան	800
Տուրոյ	700	Օլորթոյ	700
Էմիրէյտ	3700	Բերսիան	3800
Դամպիան	3700	Վալենսիան	6800
Ֆալրթիան	3700	Վիրճինեան	6800

Բեռնուելու շոգենաւը, նաւատան Ֆրիս թիան, անոյշ 30ին ուղղակի Լիվրբուլ պիտի ուղեւորի Մալթա հանգիստով։

Արդեան շոգենաւը, նաւատան Ուիլարդ, անոյշ 30ին ատ դարասուի։

Ապրանքներու համար ամեն դիւրութիւն

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ

ԵՅՈՒՆԱՐՏ ԼԱՖՈՒՆԹԷՆ

Գործակալ

Թիւ 34, 36, 38, Քիւչիւք Մըլլէթ խան, Գալաթիա

Նաւատեղեաց, Գարանլըք Ֆրէտ, Լէյլանտ և ընկ.

Լիվրբուլ

Գործակալներ

Կ. Պոլիս, Իսմաէլ Լաֆոնդ էֆ.

Զմիւռնիա, Ռ. Ֆարվիր Սդրոնգ

Ալեքսանդրիա, Գ. Գ. Քարվիր Սդրոնգ

Ալեքսանդրիա, Դ. Լ. Վասմանն և ընկ.

Մալթա, Ռ. Քամիլլարի.

Սիրիա, Ռ. Մ. Մակլարէնդրոն

Զմիւռնիա, Գ. Ուիդոլ և ընկ.

512

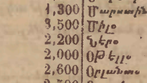

ԹՐՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍՈՆ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպասնս	2,000	Լէբանոն	4,000
Ամերիկ	3,000	Մարկիզ	4,500
Ամոս	1,300	Մարսէլ	2,500
Գասսան	3,500	Մելիս	2,000
Գորոսանիս	2,200	Նէրս	2,000
Գրամ	2,000	Օթէլլո	5,000
Գէլլր	2,600	Օրլանտս	3,000
Գալիբս	2,500	Օգրանդ	4,500
Գամմէ	2,100	Օգէս	2,000
Գաբրս	2,000	Բասիքնք	1,200
Գոսմ	2,700	Բալէրմ	3,200
Տիրս	2,500	Բասգէ	1,700
Ջամինս	1,800	Քիրգ	2,800
Էրբաբ	2,600	Ռիսալիս	4,400
Տրագ	2,600	Ռինալտս	3,200
Ֆալլան	800	Ռալլ	3,000
Ֆիրս	1,700	Ռամանս	5,500
Յրամինկս	1,600	Ռանէս	3,500
Կարլէս	3,500	Ոալէրնս	4,000
Կիգանս	2,200	Սարֆս	2,000
Կոզ	1,800	Սիլէմս	2,000
Կրոսնս	2,200	Սորէնգ	4,500
Հանկս		Թասսս	4,300
Հերս	2,000	Թ. Ռ. Ոլոյ	3,000
Հիսսալկ	3,000	Թիրկեր	1,300
Հիւմանէրգ	1,200	Թօլէս	2,800
Ճիս	2,300	Քանգգ	3,600
Բէլլս	2,000	Եէսսս	1600
Բօքս	2,200	Զէպրա	3,000
Լէ	2,000	Զէրս	1,[illegible]

Թարգիս շոգենաւը, նաւատան Մոնսոն, ընդհանուր վճառաբով Հալէն ատ կրպասուի ամեն յս 30 ին։

Ապրանքներու համար ամեն դիւրութիւն կընծայուի

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ

ԲԻՐԵՏԷՐԻՔԻ ՀԻԼՏ ԵՒ ԸՆԿ

Գործակալ

Թիւ 17–18, Քիւչիւք Մըլլէթ խան Գալաթիա

514

ՍԻՆԿԷՐԻ

ՃՇՄԱՐԻՏ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՑՆԵՐԸ

Կը գտնուին միմիայն ի Պոլիս, Մաժուտ բաշա, 90,—ի Կալաթա Կլանկի խան, 2,—ի Բերա, Կալաթա Սէրայի դիմաց

Ժ. ՆԻԿՏԼԻՆԳԻՐ

Վճարման դիւրութիւն

Զգուշանալ կեղծերէն։

Ապրանատէր Ս. ՏՈՄԱՏԵՈՆ

ՀՈԳԵՈՐԱԹԻՒՆ ԳՐԻՒՆԵԼԻՔ ԼՈՒԳԱՐԻՆ

ԿԱՆԱՆՔԱՐ առաջին կարգի և զուտ պղպպատ, կրելով ՍԻՏՆԷՅ ՆՕՈՒԻԼ նշանը։

Կաչիէ ՓՈԿԵՐ ամեն մեծութեամբ, մեքենայներու համար։

ԹԵՏԻՆԻ իւղ մեքենայից համար։

ՄԱՀՃԱԿԱԼԻՔ երկաթէ և արոյրէ։

ՄԱՄՈՒԼԻՔ ընդօրինակութեան։

Զանազան տեսակ ԳԱԼՎԱՆԱԼ առարկայք։

Անգլիական ԹԱՆԱՔ տպագրատանց համար։

ՍԻՏՆԷՅ ՆՕՈՒԻԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Վաճառական և ընդհանուր գործակալք

ՅԱՆԶՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԵԱՆ

Գէորգ պէյ խան, Եիւքսէք Գալատըրմ Գալաթիա, Կ. ՊՈԼԻՍ

Միակ կեդրոնատեղի

ՄԱԼՆԵԶԻՆ ԳՐԱՄԱՐԿՆԵՐՈՒ

Որոնց գիներ կը գտնուին էրզրում և Խարբերդ

Գնողաց համոզման համար մեր վաճառատանց մէջ կը գտնուին վկայագրեր Լէվկիրակի մէջ եղած փորձերու ապացոյցներ։

ԲԼԱՔԷ ԱՐԾԱԹԵՂԷՆՔ

Ամերիկեայ հուլիսոյ գործարանէն

ԱՕՆ ՆՕՈՒԻԼ ԵՒ ՈՐԴԻՔ

ԱՄԵԼԻՔ, ՄԿՐԱՏԻ ԵՒ ԶՄԵԼԻՔ

Նոյն վճառատան

ԲԵԳԴՐԱԼԻ ԼԱՄԲԱՐՆԵՐ

Նոր կատարելագործութեամբ չինուած, երկու լոյսով

Վաճառատունս յանձնարարոյչքով կրնայ ամեն տեսակ ապրանքներ ապպրել։

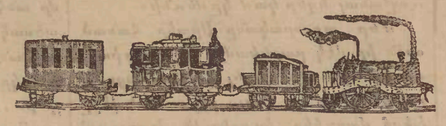

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ — ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆԸՆԴՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՓԻԻԶԻՒՔ—ԶԷՔՄԷՃԷ

Սկսեալ ի 1 Հոկտեմբեր (Ն. Տ.) 1886, մինչեւ ցսոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՓԻԻԶԻՒՔ—ԶԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒՆԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՅ

	4	6	8	2	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44
	Առաւօտ												Իրիկուն									
	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.
Գ. Պոլիս	6	15	6	44	7	12	7	45	8	9	8	40	9	10	9	44	10	20	10	48	11	22
Գալատա գաբու	6	24	6	3	7	22	7	55	8	18	8	49	9	19	9	53	10	29	10	57	11	31
Եէնի—գաբու	6	28	6	57	7	26	...	...	8	53	9	23	...	...	10	33	11	1	11	35	12	3
Տավլու փաչա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Սամաթիա	6	34	7	3	7	32	...	...	8	59	9	29	...	...	10	39	11	7	11	41	12	9
Եէնի—գուլէ	6	38	7	7	7	38	8	5	8	26	9	4	9	32	10	4	10	43	11	10	11	45
Մարմարիզ	6	49	7	19	7	50	8	19	...	9	16	...	...	...	10	55	...	...	11	58	...	...
Ա. Մեթեոս	...	...	7	28	7	59	8	31	...	9	25	...	...	...	11	4	...	...	12	8	...	...
Քիւչիւք Զէք	...	...	...	...	...	...	8	40	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	12	16	...	...
	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

| | 1 | 3 | 5 | 7 | 9 | 11 | 13 | 15 | 17 | 19 | 21 | 23 | 25 | 27